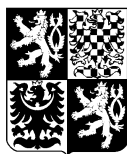

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 10. srpna č. 598

o Koncepti boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014

Vláda

I. **schvaluje** Koncepti boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 – 2014, uvedenou v části III materiálu č.j. ... a upravenou podle připomínek vlády (dále jen Koncepte);

II. **ukládá**

1. ministrům vnitra, financí, obrany, průmyslu a obchodu, spravedlnosti a životního prostředí plnit úkoly vyplývající z koncepce,

2. ministru vnitra předložit vládě do 30. června 2014 aktualizovanou Koncepti boje proti organizovanému zločinu na následující období včetně vyhodnocení Koncepte.

Provedou:

ministři vnitra,
financí, obrany,
průmyslu a obchodu,
spravedlnosti,
životního prostředí

Předseda vlády
RNDr. Petr Nečas

**KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU
NA OBDOBÍ LET 2011 – 2014**

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE V OBLASTI OZ	5
2.1 Mapa OZ	5
2.1.1 Definice OZ.....	5
2.1.2 Projevy OZ.....	6
2.1.2.1 Hlavní zločinecké skupiny.....	6
2.1.2.2 Hlavní činnosti zločineckých skupin.....	7
2.1.3 Specifičnost OZ.....	13
2.1.4 Odhadovaný vývoj OZ.....	14
2.1.4.1 Srůst nelegální a legální sféry.....	14
2.1.4.2 Nové oblasti činnosti zločineckých skupin	15
2.2 Boj proti OZ	15
2.2.1 Orgány zabývající se bojem proti OZ.....	15
2.2.2 Hlavní nástroje boje proti OZ.....	18
2.2.3 Zahraniční spolupráce v boji proti OZ	21
2.2.3.1 Multilaterální spolupráce.....	21
2.2.3.2 Bilaterální spolupráce	23
3. VYHODNOCENÍ KONCEPCE NA OBDOBÍ LET 2008-2011	27
4. OPATŘENÍ K BOJI PROTI OZ DO ROKU 2014	29
4.1 Základní principy boje proti OZ do roku 2014	29
4.2 Monitoring OZ na území ČR	32
4.3 Rozvoj zahraniční spolupráce	32
4.3.1 Multilaterální spolupráce	32
4.3.2 Bilaterální spolupráce.....	34
4.3.2.1 Západní Balkán.....	34
4.3.2.2 Státy bývalého SSSR	35
4.3.2.3 Severozápadní Afrika	36
4.3.2.4 Východní Asie.....	36
4.4 Posílení vnitrostátní spolupráce	37
4.4.1 Společné vyšetřovací týmy.....	37
4.4.2 Spolupráce mezi P ČR a správci daně.....	39
4.4.3 Spolupráce P ČR se zpravodajskými službami.....	40
4.4.4 Spolupráce P ČR s akademickým sektorem	40
4.5 Zajišťování výnosů z trestné činnosti	41
4.6 Prohlubování specializace a zvyšování profesních kompetencí příslušníků P ČR ve vztahu k činnostem zločineckých skupin	42
4.7 Ostatní	43
4.8 Finanční náklady spojené s realizací Koncepce	44
4.9 Harmonogram úkolů	45
Seznam použitých zkratk	48

1. ÚVOD

Primárním účelem Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014 (dále jen Koncepce) je na základě analýzy současné situace v oblasti organizovaného zločinu formulovat opatření k vytváření vhodných dlouhodobých podmínek pro práci veřejných orgánů v oblasti prevence, odhalování a postihování organizovaného zločinu na území ČR. Koncepce má sekundárně sloužit jako zastřešující, integrující a koordinující dokument veškeré činnosti spojené s bojem proti organizovanému zločinu na území ČR (jako např. boj proti korupci, boj proti obchodu s drogami, boj proti obchodu s lidmi, boj proti trestné činnosti v oblasti informačních technologií atd.).

Organizovaný zločin představuje v současné době nejzávažnější nevojenskou hrozbu pro českou společnost. Zločinecké skupiny skrze svou činnost podryvají společenské uspořádání, narušují stabilitu ekonomiky, podkopávají demokratické struktury a v konečné fázi tak způsobují zánik právního státu. Boj proti organizovanému zločinu a jeho doprovodným jevům je proto prioritou národně-bezpečnostní politiky. Takřka veškerá závažná trestná činnost, která je v současnosti páchána na území ČR, nese prvky organizovanosti. Pachatelé stále častěji operují ve skupinách, jejichž vnitřní organizace a postupy jsou čím dál sofistikovanější. Mezi hlavní trendy organizovaného zločinu patří diverzifikace a rozšiřování nelegálních aktivit směrem k méně násilné a méně rizikové, ovšem o to více výdělečné trestné činnosti.

Nejefektivnější zbraní organizovaného zločinu je přizpůsobivost. Rychlejší, levnější a kvalitnější služby v oblasti komunikačních technologií a transportu, jakožto prostupnost státních hranic v rámci EU jsou nejdůležitějšími nástroji zločineckých skupin. Výhradně národní organizovaný zločin je raritou a většina zločineckých skupin operuje v součinnosti se zahraničními partnery tak, aby zvyšovaly svou schopnost dobývat nové trhy, převážet předměty nelegální činnosti přes státní hranice a vyhýbat se policejnímu šetření a stíhání. Důležitým prostředkem vlivu organizovaného zločinu je ovládnutí či významné ovlivňování zájmových oblastí prostřednictvím pronikání do orgánů veřejné správy a soukromých subjektů.

V ČR již organizovaný zločin dosáhl takové úrovně, že kromě soukromých struktur prorostl také nejen do orgánů státní správy a samosprávy, ale také do orgánů činných v trestním řízení. Do rozsáhlých podvodů jsou často implikovány spletité soustavy legálních a pololegálních podniků a neformální interakce zločineckých skupin s veřejnými institucemi je běžná. Hlavním úkolem orgánů činných v trestním řízení tedy již není pouhá reakce na následky organizovaného zločinu, nýbrž jeho proaktivní vyhledávání.

2. ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE V OBLASTI ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

2.1 Mapa organizovaného zločinu

2.1.1 Definice organizovaného zločinu

Organizovaným zločinem (kriminalitou, trestnou činností) se rozumí trestná činnost zločineckých skupin, které splňují kombinaci daných kritérií.¹

Základní kritéria organizovaného zločinu:

- spolupráce 2 nebo více osob,
- po delší či neomezenou dobu,
- podezřelých z páčání závažné trestné činnosti a
- motivovaných ziskem nebo získáním moci.²

Tato kritéria pak musí být doprovázena některými z doplňujících kritérií:

- rozdělení úkolů mezi jednotlivé členy skupiny,³
- uplatňování určitého druhu disciplíny a vnitřní kontroly,
- působení na mezinárodní úrovni,
- používání násilí či jiných zastrašovacích prostředků,
- využívání obchodních či podnikatelských subjektů,
- zapojení do praní špinavých peněz a
- uplatňování vlivu v politice, médiích, veřejné správě, justičních orgánech či ekonomice.

¹ Uvedená kritéria jsou definována v dokumentu Rady EU 6204/97/2 ENFOPOL 35 REV 2 ze dne 21. dubna 1997 a představují nejobsáhlejší definici organizovaného zločinu.

² Podle § 129 trestního zákoníku je organizovaná zločinecká skupina společenstvím více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, která je zaměřena na soustavné páčání úmyslné trestné činnosti.

³ § 361 trestního zákoníku upravuje trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině:

(1) Kdo založí organizovanou zločineckou skupinu, kdo se činnosti organizované zločinecké skupiny účastní, nebo kdo organizovanou zločineckou skupinu podporuje, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve vztahu k organizované zločinecké skupině určené nebo zaměřené k páčání vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

(Pokračování poznámky na další stránce.)

Cílem veškerých aktivit zločineckých skupin je zvyšování vlastních příjmů, a to prostřednictvím nejrychlejších, nejlevnějších a nejbezpečnějších (tj. nejméně viditelných) způsobů. Nejčastěji zneužívají zločinecké skupiny poptávku po nelegálním zboží a službách. Největší zisky při nejmenším riziku přináší obcházení zákonů v hospodářské oblasti. Rostoucí hrozbu představuje informační a počítačová kriminalita.

2.1.2 Projevy organizovaného zločinu

Většina zločineckých skupin začala na území ČR působit po roce 1989. V průběhu 90. let se zde jednotlivé skupiny etablovaly, s přelomem tisíciletí pak začaly tradiční násilné praktiky (spojené s dobýváním teritoria a oblastí působení) ustupovat latentním formám trestné činnosti. V současné době se nejvyšší články zločineckých skupin snaží o integraci do společnosti prostřednictvím legálních či pololegálních aktivit.

2.1.2.1 Hlavní zločinecké skupiny

Struktura zločineckých skupin

Struktura podstatné většiny zločineckých skupin na území ČR kopíruje třístupňovou hierarchickou šablonu a jejich vnitřní organizace je podřízena pyramidovému systému. Nejmenší skupiny čítají zpravidla 15 členů, ty největší a nejlépe organizované až 200. Organizační schéma zůstává neměnné již několik let:

- Na nejvyšším stupni jsou **organizátoři**, kteří zajišťují chod trestné činnosti. Do samotného páčání jsou zapleteni minimálně a z pohledu orgánů činných v trestním řízení jsou takřka nedostižitelní.
- Mezičlánkem mezi organizátory a vykonavateli jsou **prostředníci**, kteří odpovídají za patřičné vyřízení objednávek řídicích článků. Fungují jako sjezdavatelé či tipaři, případně jako vedoucí podskupin na určitém území.
- Na nejnižším stupni zajišťují **vykonavatelé** prováděním jednotlivých úkonů výkonnou složku trestné činnosti. V mnoha případech nemusí tušit, že jsou

(3) Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, je-li vedoucím činitelem nebo představitelem organizované zločinecké skupiny určené nebo zaměřené k páčání vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

Objektivním znakem tohoto trestného činu je zájem státu na potlačování organizované kriminality. Objektivní stránkou je založení organizované skupiny, účast na ní nebo její podpora. Pachatelem může být tady jak člen skupiny nebo i ten, kdo není jejím členem, ale zločineckou skupinu podporuje. Subjektivní stránka trestného činu účasti na organizované zločinecké skupině představuje úmysl pachatele.

využívání k páchání trestné činnosti. Fungují jako dealeři, kurýři, převaděči, jednatelé firem atp.

Národnostní složení zločineckých skupin

Zločinecké skupiny jsou tvořeny převážně na základě národnostní příslušnosti, přičemž jednotlivé národnosti si uchovávají úzké vztahy s domovským prostředím a s diasporami v sousedních zemích. Smíšené skupiny se zatím vyskytují jen výjimečně. **Na území ČR jsou kromě českých skupin nejaktivnější skupiny vietnamské, albánské (především z Kosova a Makedonie, málokdy ze samotné Albánie), ukrajinské, ruské, gruzínské, arménské, nigerijské, bulharské, rumunské a arabské.** Činnosti těchto skupin se z větší části prolínají, přičemž mezi nejvýnosnější aktivity patří hospodářská kriminalita, nelegální migrace a obchod s lidmi, výroba a distribuce OPL a autokriminalita.

Výnosy zločineckých skupin

Výnosy zločineckých skupin nejsou dostatečně dokumentovány a je velice těžké je odhadovat. V závislosti na konkrétních aktivitách by se rámcově měly dle odhadů P ČR pohybovat v rozmezí milionů až několika miliard CZK ročně. Výdaje zločineckých skupin rovněž nejsou důkladně zmapovány, lze ovšem dovodit, že plynou především do osobního jmění a nadstandardního způsobu života vedoucích článků zločineckých skupin.

Část výnosů je vkládána do udržování a rozvoje trestné činnosti a do legálních podnikatelských činností. Předpokládá se rovněž toky směrem do státní správy a do poradenských služeb v oblasti právní a ekonomické. Dle odhadů je většina prostředků používána na území ČR, kde si články zločineckých skupin budují zázemí. V případě některých skupin je podstatná část prostředků odesílána do domovských zemí zločinců.

2.1.2.2 Hlavní činnosti zločineckých skupin

Mezi klíčové činnosti zločineckých skupin na území ČR z hlediska rozšířenosti, způsobených škod a závažnosti trestné činnosti patří:

- hospodářská trestná činnost,
- padělání platebních prostředků,
- padělání osobních dokladů,
- nelegální migrace,
- obchod s lidmi za účelem jejich vykořisťování,
- kapesní krádeže,

Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014

- výroba a distribuce OPL
- poškozování životního prostředí a
- autokrimalita.

Tabulka 1: Zapojení zločineckých skupin do jednotlivých trestných činností a celkové zisky dle odhadů příslušných útvarů P ČR

Činnost	Zapojené zločinecké skupiny									Odhadované výnosy (ročně v CZK)
	albánské	arabské	bulharské	české	nigerijské	rumunské	ruské	ukrajinské	vietnamské	
hospodářská kriminalita				X			X		X	desítky mld.
padělání platebních prostředků			X			X				miliony
padělání osobních dokladů	X	X							X	miliony
nelegální migrace	X	X		X	X			X	X	desítky mil.
obchod s lidmi					X			X		stovky mil.
kapesní krádeže			X	X		X				-
výroba a distribuce OPL	X				X				X	desítky mil.
poškozování životního prostředí				X					X	desítky mil.
autokrimalita	X		X	X		X	X	X		miliardy

Hospodářská kriminalita

Je jednou z nejvýnosnějších a nejnebezpečnějších forem organizované trestné činnosti na území ČR. Jedná se o latentní trestnou činnost, která využívá mezer v legislativním rámci a kterou se z důvodu její specifičnosti nedaří žádoucím způsobem odhalovat, dokumentovat, ani postihovat. Přitom je vysoce pravděpodobné, že tato trestná činnost bude v budoucnu narůstat co do rozsahu i co do páchaných škod. Nejzávažnějšími formami hospodářské kriminality na území ČR jsou daňové úniky, úvěrové podvody a podvody s dotacemi z fondů EU, podvody v oblasti veřejných zakázek a legalizace výnosů z trestné činnosti. Podle odhadů ÚOKFK způsobuje ročně hospodářská kriminalita národní ekonomice škodu v rámci až desítek miliard CZK.

Padělání platebních prostředků

Jedná se převážně o padělání bezhotovostních platebních prostředků prostřednictvím tzv. skimmingu (tj. krádeží informací kopírováním z platební karty

během transakce). Tuto trestnou činnost provozují zejména tzv. kočovné či mobilní zločinecké skupiny, které se sezónně vyskytují v různých lokalitách po celém světě.

Padělání osobních dokladů

Padělané osobní doklady jsou nejčastěji zneužívány k nedovolenému překročení státní hranice ČR, v některých případech pak k neoprávněnému pobytu na území ČR či dalších zemí EU a k páčání rozsáhlé majetkové trestné činnosti. Z podstaty věci je tato trestná činnost úzce spjata s kapesními krádežemi osobních dokladů, nelegální migrací a obchodem s lidmi za účelem jejich vykořisťování, ale také s terorismem.

Nelegální migrace

Na poli organizovaní nedovoleného překročení státní hranice a napomáhání k neoprávněnému pobytu došlo po vstupu ČR do schengenského prostoru v roce 2008 k výraznému zjednodušení způsobu páčání této trestné činnosti. ČR je nelegálními migranty nejčastěji využívána jako tranzitní země na cestě do Německa, Francie, Itálie, Španělska a Velké Británie. K nelegální migraci je využíváno zejména padělaných cestovních dokladů či v rostoucí míře účelových sňatků s českými občany nebo prohlášení otcovství dítěte, které nemá v rodném listu otce uvedeného. Dále je využíváno dokladů tzv. na podobu, kdy má osoba u sebe platný doklad s platnými vstupními podmínkami k pobytu v určité zemi, ale tento cestovní doklad je jiné osoby, které je kontrolovaná osoba jen podobná.

Obchod s lidmi

Na území ČR registrujeme v zásadě dvě formy páčání trestného činu obchodování s lidmi, a sice za účelem sexuálního vykořisťování a za účelem pracovního vykořisťování. Je třeba rozlišovat mezi obchodem s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a dobrovolnou prostitucí, byť jsou tyto oblasti spolu provázané. Organizace prostituce je na území ČR zpravidla kontrolována českými zločineckými skupinami. Velké procento prostituujících pochází ze sociálně slabých vrstev a k prostituci jsou nejčastěji donuceni pod příslibem práce a následným použitím násilí či zneužitím závislosti na OPL, často se ovšem jedná o osoby studující vysokou školu či vysokoškolsky vzdělané. Zločinecké skupiny od této činnosti na území ČR v posledních letech z důvodu její klesající lukrativnosti ustupují. Počet erotických nočních podniků dlouhodobě klesá, část erotických služeb se přesouvá do tzv. „privátů“ – soukromých prostor mimo klubovou scénu, kde jsou zpravidla nabízené příznivější ceny. Tento trend má kromě jiných negativních důsledků na svědomí nárůst latence páčání trestného činu obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování.

Dlouhodobě registruje P ČR signály, že je na vzestupu obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování. Tato trestná činnost je živena rostoucí poptávkou po levné pracovní síle především ve stavebním průmyslu, v lesnictví, v zemědělství a v potravinářství ale i například v textilním průmyslu. Na území ČR je provozována zpravidla v rámci tzv. klientského systému (tj. osobami či agenturami zabývajícími se zprostředkováním zaměstnání) – zločineckými skupinami, které těží z nejisté pozice pracovníků přijíždějících do ČR za lepšími vyhlídkami aniž by se orientovali v právním systému ČR či mluvili českým jazykem. Osoby či agentury za nepřiměřené poplatky zařizují zahraničním pracovníkům povolení k pobytu, zprostředkovávají práci a zajišťují ubytování. P ČR registruje i takové případy, kdy oběti se smluvně samy zaváží k úhradě zmíněných vysokých poplatků popř. k práci bez nároku na mzdu. Oběťmi jsou v takových případech převážně cizinci, kteří podepisují smlouvy bez znalosti českého jazyka.

Organizované kapesní krádeže

Tato trestná činnost je specifická pro turisticky atraktivní města, mezi kterými jednoznačně dominuje hlavní město Praha, ve které se tato činnost soustřeďuje především na historické centrum na území Prahy 1 a 2. Kapesní krádeže jsou na území ČR organizovány českými, alžírskými a rumunskými zločineckými skupinami za častého využívání nezletilých. Na přelomu let 2004 a 2005 byla věnována zvýšená pozornost tzv. případům bulharských dívek.⁴ V několika případech bylo zjištěno, že zejména v tomto období došlo k opakovanému předvedení bulharských dětí mladších 15 let, a to na různých místech v ČR. V některých případech děti bez doprovodu zákonných zástupců (či jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte) uváděly naprosto stejnou legendu nebo se prokázaly padělaným pasem. Existovalo podezření, že byly tyto dívky organizovaně využívány ke krádežím.

Výroba a distribuce OPL

Na této trestné činnosti se významnou měrou podílí hned několik zločineckých skupin. Albánské zločinecké skupiny kontrolují na území ČR prodej heroinu a kokainu, podílejí se také na dovozu efedrinu, prekurzoru pervitinu. Tyto OPL jsou často prodávány také prostřednictvím pracovníků bezpečnostních agentur, kteří zajišťují ochranu provozu nočních podniků. Na distribuci a prodeji kokainu se dále na území ČR podílejí západoafrické zločinecké skupiny. Vietnamské zločinecké skupiny se na území ČR zabývají především výrobou a prodejem marihuany, přičemž u této činnosti byl v posledních letech výsledkem hydroponní metody pěstování

⁴ Bulharské dívky, materiál Ministerstva vnitra ČR, odboru bezpečnostní politiky, který byl vytvořen v roce 2005 a který popisuje bulharský organizovaný zločin zabývající se zejména na území hl. m. Prahy prostitutí a další trestnou činností související s obchodováním s lidmi.

zaznamenán raketový nárůst. Částečně se vietnamské zločinecké skupiny zapojují do výroby a distribuce pervitinu. Občané ČR se do distribuce a prodeje OPL na území ČR zapojují okrajově. Jsou rovněž dokumentovány případy nadnárodních zločineckých skupin (převážně složených z občanů zemí střední Evropy) a lze předpokládat, že se v budoucnu budou vyskytovat častěji.

Poškozování životního prostředí

Oblast kriminality páchané proti životnímu prostředí je jednou z těch, kterým není věnována v rámci boje proti organizovanému zločinu dostatečná pozornost. Přestože se často jedná o bagatelní trestné činy (častěji přečiny než zločiny), je pozorován stabilní výskyt rozsáhlých případů neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami, ve kterých figurují mezinárodně propojené skupiny prodejců, chovatelů, překupníků a mezi nimi putujících kurýrů. V těchto případech se obvykle jedná o rozsáhlou dlouhodobou činnost, která se postupně daří vysledovat v rámci přestupkových šetření České inspekce životního prostředí ve spolupráci s CS. Podněty předané P ČR přitom často kladou veliké časové i odborné nároky na rozpracování. Ačkoliv se jedná o málo viditelnou formu organizované trestné činnosti, odhadované výnosy z ní činí řády milionů CZK, tedy obdobnou částku, jako u výroby a distribuce OPL. Rovněž málo pozorovanou, avšak narůstající (a potencionálně vysoce rizikovou) činností je nelegální nakládání s nebezpečnými odpady.

Autokriminalita

V ČR od roku 2004 počet krádeží motorových vozidel klesá. Jedním z důvodů poklesu je i to, že v souvislosti se vstupem ČR do schengenského prostoru se stále větší počet organizovaných skupin pachatelů zaměřuje na krádeže luxusních vozidel v zahraničí – především v Německu a Rakousku. Tento fakt má za následek i koncentraci zahraničních pachatelů organizované trestné činnosti, především ze zemí bývalého Sovětského svazu, Polska, Slovenska a balkánských zemí na území ČR. To, že se organizované skupiny pachatelů z ČR zaměřují na krádeže vozidel v okolních zemích EU, vytváří i silný mezinárodní tlak nejvyšších orgánů těchto zemí na řešení situace v ČR. Na krádeže vozidel logicky navazuje i legalizace výnosů z trestné činnosti často spojená s korupcí při úkonech spojených se zaregistrováním vozidla.

I přes pokles počtu odcizených vozidel v ČR zůstává odhalování a objasňování této trestné činnosti stále na nízké úrovni – u odcizených motorových vozidel dvoustopých, (která tvoří cca 95 % z celkového počtu odcizených motorových vozidel), se pohybuje v průměru kolem 15 %.

* * *

Výše popsané klíčové činnosti zločineckých skupin (kromě autokriminality) jsou často doprovázeny průvodními jevy, především korupcí, násilnou trestnou činností společně s organizovaným vydíráním a počítačovou a informační kriminalitou. Tyto jevy slouží jako pomocné nástroje pro páchaní závažné organizované trestné činnosti. Nelze zapomínat ani na styčné plochy mezi organizovaným zločinem a terorismem.

Korupce

Korupce je důležitou zbraní organizovaného zločinu. Lze tvrdit, že s narůstajícím významem hospodářské trestné činnosti nahrazuje korupce jako nástroj prosazování zájmů zločineckých skupin tradiční násilné metody. Pomocí rozsáhlé korupce získávají zločinecké skupiny přístup do státní i soukromé sféry. Narušují tak aplikaci a vymahatelnost práva, sabotují boj proti vlastní trestné činnosti (tj. proti organizovanému zločinu) a podřívají pravidla ekonomické soutěže.

Korupce a boj proti ní patří bezesporu mezi největší výzvy současnosti, a to nejen v ČR, ale i v zahraničí. Korupční praktiky jsou v řadě případů úzce propojeny s dalšími formami trestné činnosti (viz výše) a mohou tak přispět k podkopání samotných základů společnosti. Výsledkem může být ztráta důvěry občana v poctivost a nestrannost fungování státních institucí, pokřivení tržních vazeb, ekonomický úpadek a destabilizace státu. Zároveň může korupce ohrožovat bezpečnost státu, a to jak z hlediska vnitřní tak i vnější bezpečnosti.

Násilná trestná činnost a organizované vydírání

V kontextu organizovaného zločinu je násilná trestná činnost doprovodnou metodou vyšších záměrů, nikoliv cílem samým o sobě. Zajímavým jevem je profitování vyšších článků některých zločineckých skupin z pověsti nekompromisních násilníků za účelem upevnování vlastního postavení a prosazování vlastních cílů, tedy formou nepřímého nátlaku. Specifickým odvětvím násilné trestné činnosti je organizované vydírání (tzv. racketeering, tj. vymáhání peněz od podniků pod pohrůzkou násilí). Tato trestná činnost je v praxi velice těžko prokazatelná a obtížně stíhatelná, jelikož ji poškození nemají ochotu oznamovat P ČR.

Počítačová a informační kriminalita

Zločinecké skupiny stále více pro účely svých nelegálních aktivit využívají kromě špičkových informačních a komunikačních technologií také prostředí internetu. Podobně jako u násilné trestné činnosti jde však o nástroj, nikoliv o cíl (např. krádeže

osobních údajů za účelem úvěrových podvodů či legalizace výnosů z trestné činnosti).

Znepokojujícím trendem je přesouvání některých aktivit zločineckých skupin do tzv. „virtuálního“ prostředí internetu (obchod s nelegálním zbožím, obchod s lidmi a dětská pornografie, hazard apod.), ve kterém se příslušníci P ČR nedostatečně orientují a nedokáží tak trestnou činnost páchanou prostřednictvím internetu efektivně odhalovat.

Terorismus

Organizovaný zločin vykazuje řadu styčných ploch a podobných rysů s terorismem. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že zatímco pro zločinecké skupiny je hlavním cílem dosahování maximálního zisku s minimálním rizikem, pro teroristické skupiny jsou primárním motivem ideologické či politické pohnutky. Nicméně nelze podceňovat rizika vyplývající z možné spolupráce a propojení zločineckých skupin se skupinami teroristickými.⁵

V této souvislosti získávají teroristické skupiny finance zejména z výnosů z prodeje a pašování drog, od uprchlíků a také z výkupného. Tyto skupiny páchají tuto trestnou činnost buď samostatně nebo ve spolupráci se zločineckými skupinami. Výše zmiňované způsoby používá ke svému financování např. PKK v Turecku nebo některé buňky organizace ETA ve Španělsku.

Teroristé se také velmi často domnívají, že spojením s organizovaným zločinem se jim podaří získat finanční prostředky nezbytné pro jejich činnost. Předpokládají, že se jim podaří aktéry a mechanismy organizovaného zločinu využít pro své záměry. Nicméně vzhledem k tomu, že organizovaný zločin a jeho struktury mají k dispozici obrovské finanční prostředky a kromě silné organizovanosti bývají v některých zemích kryty také významným politickým vlivem, výsledek je často takový, že exponenti organizovaného zločinu řídí teroristy a kontrolují jejich akce.

2.1.3 Specifičnost organizovaného zločinu

Dle Vyhodnocení hrozeb nadnárodního organizovaného zločinu (*Transnational Organised Crime Threat Assessment, TOCTA*)⁶, vydaného Úřadem OSN pro drogy

⁵ Tomuto tématu bylo věnováno symposium, které proběhlo v březnu 2011 na úrovni OSN. Ze závěrů tohoto setkání vyplynulo, že mnoho států, a to i evropských, se s tímto fenoménem již setkalo.

⁶ *The Globalisation of Crime: A Transnational Organised Crime Threat Assessment (TOCTA)*, United Nations Office on Drugs and Crime, 2010 (http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tocta/TOCTA_Report_2010_low_res.pdf)

a organizovaný zločin v roce 2010, lze organizovaný zločin pojmout dvěma způsoby: jeden se zaměřuje na zločinecké skupiny, zatímco druhý se zaměřuje na nelegální trhy.

Doposud byla větší pozornost, rovněž v ČR, věnována zločineckým skupinám a odhalování a zadržování konkrétních pachatelů trestné činnosti. Dnes ovšem největší hrozba organizovaného zločinu nespočívá v činnosti konkrétních zločineckých skupin, nýbrž v existenci nelegálních trhů, do kterých jsou různé (mezi sebou spolupracující či soupeřící) zločinecké skupiny zapojeny. To je mimo jiné patrné ze zkušeností, kdy nelegální aktivity pokračují i přes zatčení odpovědných osob jedné zločinecké skupiny v režii zločinecké skupiny jiné.

Zaměření na eliminaci zločineckých skupin tedy nezastaví činnost těchto skupin, pokud se nezmění dynamika samotných nelegálních trhů, do kterých se tyto skupiny zapojují. To znamená, že je přinejmenším stejně důležité potlačovat poptávku a nabídku po nelegálním zboží a službách, jako dopadat osoby či skupiny, které se touto činností zabývají.

2.1.4 Odhadovaný vývoj organizovaného zločinu

Nejnebezpečnější jev spočívající v legalizaci výnosů z trestné činnosti prostřednictvím legálního podnikání bude v budoucnu narůstat. Předpokládaným trendem bude snaha o vysílání zástupců zločineckých skupin do volených funkcí.

2.1.4.1 Srůst nelegální a legální sféry

V posledním desetiletí dochází k pozvolné změně globální struktury mezinárodního organizovaného zločinu, která je charakterizována postupným přechodem od systému organizovaných zločineckých skupin k systému organizovaného zločineckého prostředí.⁷ Rozdíl mezi organizovanou zločineckou skupinou a organizovaným zločineckým prostředím je ten, že zatímco organizovaná zločinecká skupina je tvořena zločinci, kteří se na zločinecké činnosti podílejí a se svým podílem jsou jednoznačně srozuměni, je organizované zločinecké prostředí tvořeno zločinci, kteří řídí strukturu nelegálních i legálních aktivit ve spolupráci s celou řadou dalších osob, které neví o svém aktivním podílu na zločinecké činnosti a současně jsou přesvědčeny o legálnosti svého jednání.

Zločinecké skupiny se budou postupně přeměňovat na zločinecké prostředí po celé Evropě směrem od států východní a jihovýchodní EU (výhledově do roku 2015)

⁷ Informace vyplývají ze zprávy, kterou v průběhu roku 2009 zadal Europol Královskému institutu pro mezinárodní vztahy Chatham House (*Chatham House, Royal Institute of International Affairs*). Zpráva není přístupná veřejnosti.

s následným přelivem do států střední a západní EU (výhledově v letech 2020 až 2025).

2.1.4.2 Nové oblasti činnosti zločineckých skupin

Dle odhadů se budou v nejbližších letech zločinecké skupiny nejvíce zajímat o **oblast energetiky a energetických zdrojů** (jaderná energetika, fotovoltaické zdroje, přeprava a zpracování zemního plynu a ropy), **sektor dopravy** (dopravní infrastruktura), **sektor zemědělství a potravinářství** (dotace a investice, rozvoj a využití přírodních zdrojů) a **sektor informačních technologií** (internetová kriminalita, analýza dat).

V oblasti konkrétních aktivit lze předpokládat nárůst především hospodářské trestné činnosti v oblastech **fiskální kriminality** (daně, výdaje státního rozpočtu, státní subvence a dotace, veřejné zakázky), **počítačové a internetové kriminality** (internetové podvody, odcizování osobních či citlivých údajů za účelem jejich zneužití), **praní špinavých peněz a korupce**.

Je registrována činnost **motocyklových gangů**, které odpovídají kritériím zločinecké skupiny (vysoká organizovanost, motivace ziskem) a které se na území ČR podílejí na celé řadě závažných trestných činů (obchod se zbraněmi, obchod s drogami, prostituce, autokriminalita a další).⁸ Lze předpokládat, že v budoucnu může eskalovat především násilná trestná činnost páchaná příslušníky těchto gangů, kde hrozí nebezpečí rekrutování vysokého počtu společníků ze zahraničí za účelem páchaní škod na území ČR.

Zločinecké skupiny se budou v budoucnu více snažit operovat na hranici legality a spíše než porušovat zákony se budou snažit – za pomoci poradenských firem – je obcházet. **V této souvislosti bude potřeba podpořit činnost kontrolních orgánů a posílit jejich spolupráci s P ČR.**

2.2 Boj proti organizovanému zločinu

2.2.1 Orgány zabývající se bojem proti organizovanému zločinu

Boj proti organizovanému zločinu je úkolem vlády. Je zajišťován veřejnými orgány na několika úrovních: strategické, analytické, operativní a podpůrné.

⁸ Vybrané motocyklové gangy byly kategorizovány jako zločinecké skupiny nejen Europolem, ale také několika členskými státy EU.

1) Strategickou úroveň zajišťuje Ministerstvo vnitra ve spolupráci s dalšími resorty. Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra od roku 1995 vypracovává a vládě předkládá Koncepci boje proti organizovanému zločinu a jeho pracovníci zastupují ČR na jednáních tvůrců národních politik v rámci mezinárodních i evropských fór. Odbor bezpečnostní politiky se rovněž podílí na analytické úrovni boje proti organizovanému zločinu ve spolupráci s dalšími odbory Ministerstva vnitra, útvary P ČR a zpravodajskými službami.

2) Analytickou úroveň zajišťuje Policejní prezidium ČR ve spolupráci s dalšími útvary P ČR a zpravodajskými službami. Organizační články SKPV odpovídají mj. za oblast výkonu kriminálně analytické činnosti. V rámci své působnosti monitorují situaci, analyzují hrozby, identifikují rizika a soustřeďují a vyhodnocují informace důležité pro prevenci a boj s organizovaným zločinem. Dále zpracovávají a vyhodnocují data potřebná pro provádění kriminálních analýz případů a jejich závěry uplatňují v návrzích opatření. Pravidelně vyhodnocují stav kriminality a jejího předpokládaného vývoje.

3) Operativní úroveň zajišťují specializované útvary P ČR a Celní správy ČR ve spolupráci s dalšími útvary. V rámci P ČR se jedná především o ÚOOZ, ÚOKFK a NPC, které mají ve společné gesci vyhledávání, dokumentování a vyšetřování organizované trestné činnosti, za podpory ÚSČ a ÚZČ. V rámci těchto specializovaných útvarů působí specialisté zaměřeni na zajišťování výnosů z trestné činnosti. V rámci CS se jedná o odbory pátrání GŘC a CŘ, za podpory OOD, STP a SON.

- Hlavními úkoly **ÚOOZ** je jednak získávání, soustřeďování, uchovávání, analýza a využívání informací důležitých pro boj s organizovaným zločinem, jednak odhalování, vyšetřování a zjišťování pachatelů různých forem organizovaného zločinu. Jednotlivé odbory ÚOOZ se specializují na šetření, prověřování a vyšetřování násilné trestné činnosti, nelegálních obchodů, obchodu s lidmi a nelegální migrace, zločineckých struktur, terorismu a extremismu, padělání peněz a platebních prostředků a závažné majetkové trestné činnosti (autokriminality). V rámci jednotlivých expozitur se navíc dle výskytu řeší konkrétní problematiky (např. motocyklové gangy, obchod s exotickými zvířaty).
- **ÚOKFK** se zaměřuje na nejnebezpečnější formy korupce a závažné hospodářské a finanční kriminality. Má hlavní metodickou úlohu v oblasti zajišťování výnosů z trestné činnosti a majetku pachatelů pro náhradu škod a případných trestů propadnutí majetku nebo věci.

- **NPC** má jako hlavní úkol vyhledávat, odhalovat a vyšetřovat trestnou činnost na úseku nedovolené výroby a obchodu s OPL, jedy, prekursory a anaboliky, zejména v jejich organizovaných a mezinárodních formách.
- **ÚSČ a ÚZČ** provádí ve prospěch oprávněných bezpečnostních subjektů speciální a specializované úkony. ÚSČ zajišťuje v trestním řízení úkony předstíraný převod podle §158c trestního řádu, použití agenta podle §158e trestního řádu, provádění ochrany osob podle zákona č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a po bezpečnostním odboru Ministerstva vnitra je dalším ze subjektů, které opatřují krycí doklady. ÚZČ zajišťuje kromě jiného odposlech a záznam telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu a sledování osob a věcí podle § 158d trestního řádu.
- **Odbory pátrání GŘC a ČŘ** se zaměřují jednak na závažnou hospodářskou trestnou činnost (páchanou zejména krádežmi spotřební daně u vybraných výrobků), trestnou činnost proti životnímu prostředí (rozkrývání nelegálních obchodů s exempláři CITES), boj proti porušování práv tzv. duševního vlastnictví (nelegální dovozy textilních výrobků neoprávněně označených ochrannými známkami, padělatelské výroby na území ČR) a dále na trestnou činnost na úseku nedovoleného nakládání (dovoz, vývoz, průvoz) s OPL, jedy, prekursory a anaboliky.
- **OOD, STP a SON** provádí podpůrné činnosti ve prospěch odborů pátrání GŘC a ČŘ, kterými jsou zejména sledování osob a věcí podle § 158d trestního řádu, spolupráce při předstíraném převodu podle § 158c trestního řádu a zadržování nebezpečných pachatelů.

4) Důležitou podpůrnou úlohu mají veškeré ústřední správní úřady a úřady územních samosprávných celků, organizační složky státu a státní příspěvkové organizace. Nemalou měrou se na boji proti organizovanému zločinu podílejí také soudy a státní zástupci, a to vhodným vyhodnocováním jeho hrozby.

Klíčem k úspěšné prevenci, odhalování a postihování organizovaného zločinu je spolupráce všech výše zmíněných orgánů. Ta spočívá v bezproblémové komunikaci, sdílení a včasné výměně informací a společných postupech proti aktivitám zločineckých skupin.

2.2.2 Hlavní nástroje boje proti organizovanému zločinu

Mezi nástroje boje proti organizovanému zločinu lze řadit škálu legislativních i nelegislativních opatření. Ty je možné rozdělit na nástroje strategické, operativní, preventivní a podpůrné.

1) Na strategické úrovni je zastřešujícím nástrojem boje proti organizovanému zločinu **Koncepce boje proti organizovanému zločinu**, kterou vypracovává Ministerstvo vnitra. Účelem Koncepce je formulovat opatření k vytváření vhodných dlouhodobých podmínek pro práci veřejných orgánů v oblasti prevence, odhalování a postihování organizovaného zločinu na území ČR.

Společně s Koncepcí jsou zpracovávány další strategické materiály dotýkající se specifických problematik souvisejících s činností zločineckých skupin:

- Strategie vlády v boji proti korupci,
- Národní strategie protidrogové politiky,
- Národní strategie boje proti obchodování s lidmi a
- materiál Problematika objasňování krádeží motorových vozidel v České republice.

2) Nástroji boje proti organizovanému zločinu na operativní úrovni se rozumí **pravomoci orgánů činných v trestním řízení** určené k odhalování, dokumentování a postihování činnosti zločineckých skupin **zakotvené v zákoně č. 40/2009 Sb.** (trestní zákoník), **zákoně č. 141/1961 Sb.** (trestní řád) a **zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.**

Zákon č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník) vymezuje skutkové podstaty vztahující se k činnosti organizovaných zločineckých skupin. Kromě definice samotné organizované zločinecké skupiny v § 129 definuje v § 107 též pachatele trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Takový pachatel musí v tomto případě naplnit skutkovou podstatu úmyslného trestného činu a to navíc spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Úprava v § 107 je tudíž naprosto odlišná od samostatné skutkové podstaty trestného činu účast na organizované zločinecké skupině podle § 361, který je charakterizován jako trestná činnost do jisté míry „přípravná“. Trestný čin podle § 361 je systematicky zařazen v hlavě desáté zvláštní části trestního zákoníku (Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných) v samostatném dílu sedmém s názvem „Organizovaná zločinecká skupina“, na rozdíl od § 107, který je zařazen v hlavě sedmé obecné části trestního zákoníku (Zvláštní ustanovení o některých pachatelích). Souběžná aplikace § 107 a § 361 je výslovně vyloučena v § 361 odst. 4. Použití zvláštního ustanovení

o účinné lítosti (§ 362) a beztrestnosti agenta (§ 363), které příslušný zákon rovněž definuje, se vztahuje pouze k trestnému činu podle § 361.

Zákon č. 141/1961 Sb. (trestní řád) vymezuje podmínky použití vybraných represivních prostředků orgány činnými v trestním řízení. Určuje mj. nasazení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu (§ 88), předstíraného převodu (§ 158c), sledování osob a věcí (§ 158d), použití agenta (§ 158e) a institut spolupracujícího obviněného (§ 178a). Všechny tyto úkony je přitom možné provádět pouze se souhlasem soudce či státního zástupce, pročež je žádoucí, aby tito byli plně srozuměni se závažností a specifičností organizovaného zločinu.

Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky stanoví práva a povinnosti P ČR obecně. Zabývá se mj. postavením a řízením P ČR, základními povinnostmi příslušníků, omezením osobní svobody a použitím donucovacích prostředků a zbraně, prací s informacemi a národní i mezinárodní spoluprací. Pro boj s organizovaným zločinem jsou rovněž důležitá ustanovení § 69 – § 72.

Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky stanoví organizaci a působnost Generálního ředitelství cel, Celních ředitelství a celních úřadů, upravuje podmínky zpracování osobních údajů celními orgány včetně zvláštních ustanovení o zpracování osobních údajů v rámci policejní spolupráce.

Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon stanoví povinnosti, oprávnění a prostředky celníka, včetně oprávnění k použití podpůrných operativně pátracích prostředků (krycí doklady a krycí prostředky, zabezpečovací technika, zvláštní finanční prostředky, využití informátora), kdy je těchto oprávnění využíváno celníky v postavení policejních orgánů v boji s organizovaným zločinem (nelegální výroba, dovoz, vývoz a obchod vybraných výrobků).

3) Preventivní úroveň boje proti organizovanému zločinu na území ČR je obsažena v **systému prevence kriminality**. Tento systém má třívrstvou strukturu:

- **Sociální prevence** představuje aktivity ovlivňující proces socializace a sociální integrace a aktivity zaměřené na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovány za klíčové příčiny trestné činnosti.
- **Situační prevence** staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany se snaží kriminogenní podmínky minimalizovat.

- **Prevence viktimnosti a pomoc obětem trestných činů** je založena na konceptech bezpečného chování, rozlišovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob.

4) Podpůrná úroveň spočívá ve všech činnostech, které nepřímo přispívají k prevenci, odhalování a postihu organizovaného zločinu. Zahrnuje statistické informace a analytické zprávy, vyhodnocení situace v jednotlivých oblastech organizované trestné činnosti, přehledy činností jednotlivých zločineckých skupin na území ČR, včetně odborných seminářů, a bezpečnostní výzkum, který má od roku 2008 v gesci Ministerstvo vnitra. Do této kategorie rovněž spadají výroční zprávy specializovaných útvarů P ČR, včetně Zprávy o bezpečnostní situaci na území ČR vypracovávané Ministerstvo vnitra. Chybí však dokument, který by sjednocoval poznatky těchto materiálů a identifikoval budoucí hrozby organizovaného zločinu specifické pro ČR, například ve stylu Vyhodnocení rizik organizovaného zločinu (*Organised Crime Threat Assessment, OCTA*) vypracovávaného Europolem.

V budoucnu bude třeba více pozornosti věnovat tzv. administrativnímu přístupu k boji proti organizovanému zločinu. Ten by měl spočívat ve spolupráci (zejména přenosu informací) všech ústředních správních úřadů a úřadů územních samosprávných celků, organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací s orgány prosazujícími právo, jelikož je boj proti organizovanému zločinu potřeba pojímat komplexně. K tomu je potřeba, aby zaměstnanci zmíněných orgánů byli náležitě informovaní a patřičně pohotoví vůči (latentním) projevům činnosti zločineckých skupin.

* * *

Organizovaný zločin **nelze úspěšně potlačovat reaktivní metodou** aplikovanou na „tradiční“ formy trestné činnosti. Zcela **zásadní, a v ČR dosud nedostatečně uplatňovaný, je proaktivní přístup** všech orgánů zapojených do odhalování, dokumentování a postihu organizovaného zločinu.

K tomu je potřeba, aby byli zaměstnanci těchto orgánů náležitě poučeni o hrozbě organizovaného zločinu, kompetentní v oblasti jeho odhalování a dokumentování, způsobilí vhodně vyhodnocovat získané informace a ochotní spolupracovat s orgány zmíněnými v kapitole [2.2.1](#). Především pracovníci orgánů činných v trestním řízení by pak měli být dostatečně kvalifikovaní v oblastech hlavních činností zločineckých skupin zmíněných v kapitole [2.1.2.2](#).

Příslušníkům P ČR přitom mnohdy **chybí dostatečné znalosti v oblasti odhalování hospodářské kriminality** (především pak orientace v daňovém systému), **počítačové a informační kriminality a kvalitní jazyková vybavenost**. Rovněž

technika používaná servisními útvary (ÚSČ a ÚZČ) zcela neodpovídá výzvám, kterým musí P ČR v rámci své činnosti čelit v souvislosti se špičkovostí informačně-technologického vybavení zločinců.

2.2.3 Zahraniční spolupráce v boji proti organizovanému zločinu

Zahraniční spolupráce je klíčovým nástrojem boje proti organizovanému zločinu. Ryze národní organizovaný zločin je raritou a většina zločineckých skupin staví svou činnost na spolupráci se zahraničními partnery a na hladkém přesunu zboží, osob a financí přes státní hranice. Zrušení pravidelných kontrol zboží na vnitřních hranicích při vstupu ČR do EU a kontrol osob v rámci schengenského prostoru umožnilo zločineckým skupinám rychlý přesun zboží a osob bez pravidelné kontroly, což jednoznačně zvýšilo flexibilitu jejich činnosti. Tato skutečnost klade poměrně vysoké nároky na operativní metody zahraniční spolupráce partnerských institucí, a to zejména v oblasti vzájemného předávání informací.

Stávající smluvní rámec mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti organizovanému zločinu se opírá o dokument odboru EU a mezinárodního práva Ministerstva vnitra **Přehled mezinárodních smluv v gesci Ministerstva vnitra, které budou sjednávány, resp. jejichž platnost bude ukončena**, který je každoročně aktualizován. Zahraniční spolupráci umožňují kromě smluvních dokumentů i vnitrostátní předpisy, především zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů.

2.2.3.1 Multilaterální spolupráce

ČR je členem několika mezinárodních společenství, jejichž hlavním či vedlejším cílem je spolupráce v oblasti boje proti organizovanému zločinu.

Organizace spojených národů

V rámci členství v OSN podepsala ČR v roce 2000 **Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu z roku 2000**, včetně dvou ze tří jejích dodatečných protokolů,⁹ kterou má v gesci Ministerstvo vnitra. Dále v roce 2005 podepsala ČR **Úmluvu OSN proti korupci**, kterou má v gesci Ministerstvo spravedlnosti. Ačkoliv oba tyto dokumenty ČR podepsala, ani jeden dosud neratifikovala z důvodu absence institutu odpovědnosti právnických osob **v právním**

⁹ Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi a Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky byly ČR podepsány v roce 2002. Protokol proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich částí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi nebyl dosud ČR podepsán.

řádu ČR, který obě úmluvy vyžadují.¹⁰ Je přitom v zájmu ČR, aby **příslušná legislativní změna byla provedena co nejdříve a ČR tak dostala svým mezinárodním závazkům v boji proti organizovanému zločinu.** ČR rovněž podepsala a následně ratifikovala **Úmluvu OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988**, která je v gesci Ministerstva zdravotnictví.

ČR kandiduje do 40-ti členné Komise OSN pro prevenci kriminality a trestní spravedlnosti (*UN Commission on Crime Prevention and Criminal Justice*, CCPCJ) na období let 2013 – 2015. Komise mj. kontroluje činnost Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu při usnadňování ratifikace a implementace Úmluvy OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu a Úmluvy OSN proti korupci a řídí úřad OSN pro drogy a kriminalitu ve Vídni. Gestorem CCPCJ je Ministerstvo vnitra, které spolupracuje s Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem financí a Ministerstvem zahraničních věcí. V současnosti se ČR účastní zasedání CCPCJ jako pozorovatel.

Rada Evropy

V rámci členství v Radě Evropy ČR podepsala a ratifikovala **Úmluvu Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu z roku 1990**, která je v gesci Ministerstva spravedlnosti.

Evropská Unie

Od roku 2004 se ČR jako člen EU rovněž zapojuje do boje proti organizovanému zločinu v rámci unijních fór. Stockholmský program, který vytváří obecný strategický rámec aktivit EU v oblasti justice a vnitra do roku 2014, se zabývá otázkou boje proti organizovanému zločinu společně s dalšími koncepčními materiály EU, např. Strategie EU pro vnitřní bezpečnost, Strategie pro vnější dimenzi, Závěry Rady o vytvoření politického cyklu EU pro organizovanou a závažnou mezinárodní trestnou činnost, Evropský akční plán pro boj proti nedovolenému obchodování s takzvanými „těžkými“ střelnými zbraněmi a Evropský pakt boje proti nelegálnímu obchodu s drogami – narušení cest kokainu a heroinu.

Na expertní úrovni je v rámci unijních struktur problematika organizovaného zločinu diskutována v několika výborech, na kterých ČR zastupují zaměstnanci resortu vnitra a Celní správy ČR:

¹⁰ Zákon o odpovědnosti právnických osob byl schválen usnesením vlády č. 134 ze dne 23. února 2011 a po schválení Parlamentem ČR by měl být účinný ode dne 1. ledna 2012.

- **Pracovní skupina Rady EU pro obecné záležitosti, včetně evaluací (GME)** se zabývá unijní politikou v oblasti boje proti organizovanému zločinu, mezinárodní spoluprací orgánů činných v trestním řízení a nastupujícími trendy v dané oblasti.
- **Stálý výbor pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI)** byl založen Lisabonskou smlouvou (článek 71) k zajištění podpory a posílení operativní spolupráce a koordinace členských států v oblasti vnitřní bezpečnosti EU. Mezi jeho hlavní úkoly patří zajišťování spolupráce a součinnosti policejních, justičních a celních orgánů jako i agentur činných v oblasti vnitřních věcí a justice (Europol, EUROJUST a FRONTEX).
- **Výbor dle článku 36 (CATS)** představuje specifické těleso v rámci institucionální struktury Rady EU, jehož hlavním úkolem je plnit poradní funkce vůči Radě EU a koordinační funkce vůči pracovním skupinám pokrývajícím oblast policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (tedy také COSI a GME).
- **Pracovní skupina pro celní spolupráci (CCWP)** projednává formy spolupráce a konkrétní činnosti celních správ v rámci potírání kriminality, a to včetně organizovaného zločinu.

Obecné závazky ke spolupráci v oblasti organizovaného zločinu se staly standardní součástí asociačních dohod a smluv o partnerství a spolupráci, které uzavírá EU a její členské státy se třetími státy.

Důležitým nástrojem mezinárodní spolupráce je **výměna informací prostřednictvím informačních databází**. ČR má přístup a čerpá z databází Interpolu, Europolu, SIS a mnohých dalších.

2.2.3.2 Bilaterální spolupráce

Smluvní spolupráce

Bilaterální spolupráce ČR spočívá na smluvním základě. **ČR je vázána smlouvami o policejní spolupráci celkem s 26 státy po celém světě**. Jedná se o 12 členských států EU (Bulharsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko), dále o 7 neunijních evropských států (Albánie, Chorvatsko, Makedonie, Moldávie, Rusko, Švýcarsko, Ukrajina), 1 africký stát (Tunisko), 4 asijské státy (Kazachstán, Kyrgyzstán, Turecko, Uzbekistán) a 2 americké státy (Chile, Spojené státy americké).

V procesu sjednávání jsou smlouvy v oblasti boje proti organizovanému zločinu s dalšími 16 zeměmi. V závěrečném stádiu příprav je smlouva s Belgií (byly splněny podmínky pro vstup v platnost a čeká se na vyjádření druhé smluvní strany).

Smlouva se Srbskem vejde v platnost dne 1. srpna 2011. Před podpisem je nová smlouva s Ruskem (vládou ČR byl již schválen návrh na její sjednání). Probíhají jednání o textu smlouvy s Černou Horou, Izraelem a Kyprem a nové smlouvy s Kazachstánem. Připravují se jednání o textu smlouvy s Bosnou a Hercegovinou, Gruzii, Vietnamem a o textu novely smlouvy s Rakouskem a Polskem. V dlouhodobějším výhledu je mj. příprava smlouvy s Egyptem a nových smluv s Maďarskem, Německem, Tureckem a Uzbekistánem.

Významným nástrojem zahraniční spolupráce jsou styční policejní důstojníci, kteří působí na ZÚ ČR v Bělehradě, Bratislavě, Bukurešti, Hanoji a Moskvě. Styčný důstojník Celní správy ČR působí v Německu. V rámci spolupráce se západním Balkánem byly v minulosti v rámci projektu Rozvojové spolupráce Ministerstva zahraničních věcí uskutečňovány několikrát do roka výměnné policejní mise.

Kromě regionu západního Balkánu, který je pro ČR z hlediska spolupráce v boji proti organizovanému zločinu klíčovým, nejsou zájmy a cíle ČR v oblasti zahraniční spolupráce prosazovány systematicky. ČR v mnoha případech teprve reaguje na konkrétní nabídky, aniž by sama vznik zájmových vztahů iniciovala. Cílenější zahraniční politika v oblasti boje proti organizovanému zločinu by přitom umožnila jednak efektivnější postih nadnárodních zločineckých skupin skrze rozvoj vztahů, výměnu zkušeností a rozpracovávání společných postupů s klíčovými partnery. **V nejbližších letech by bylo vhodné se zaměřit, kromě kontinuálního utužování vztahů s regionem západního Balkánu, také na region Kavkazu, východní Asie a severozápadní Afriky.**

Spolupráce s ČLR

Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ve spolupráci s ÚOOZ zpracoval v roce 2010 materiál **Strategie na spolupráci s Čínskou lidovou republikou v boji proti organizovanému zločinu**, jehož cílem je upozornit na nefunkčnost spolupráce v oblasti policejních vztahů mezi ČR a ČLR a navrhnout kroky vedoucí k úspěšnému navázání alespoň dílčí spolupráce mezi policejními orgány obou zemí.

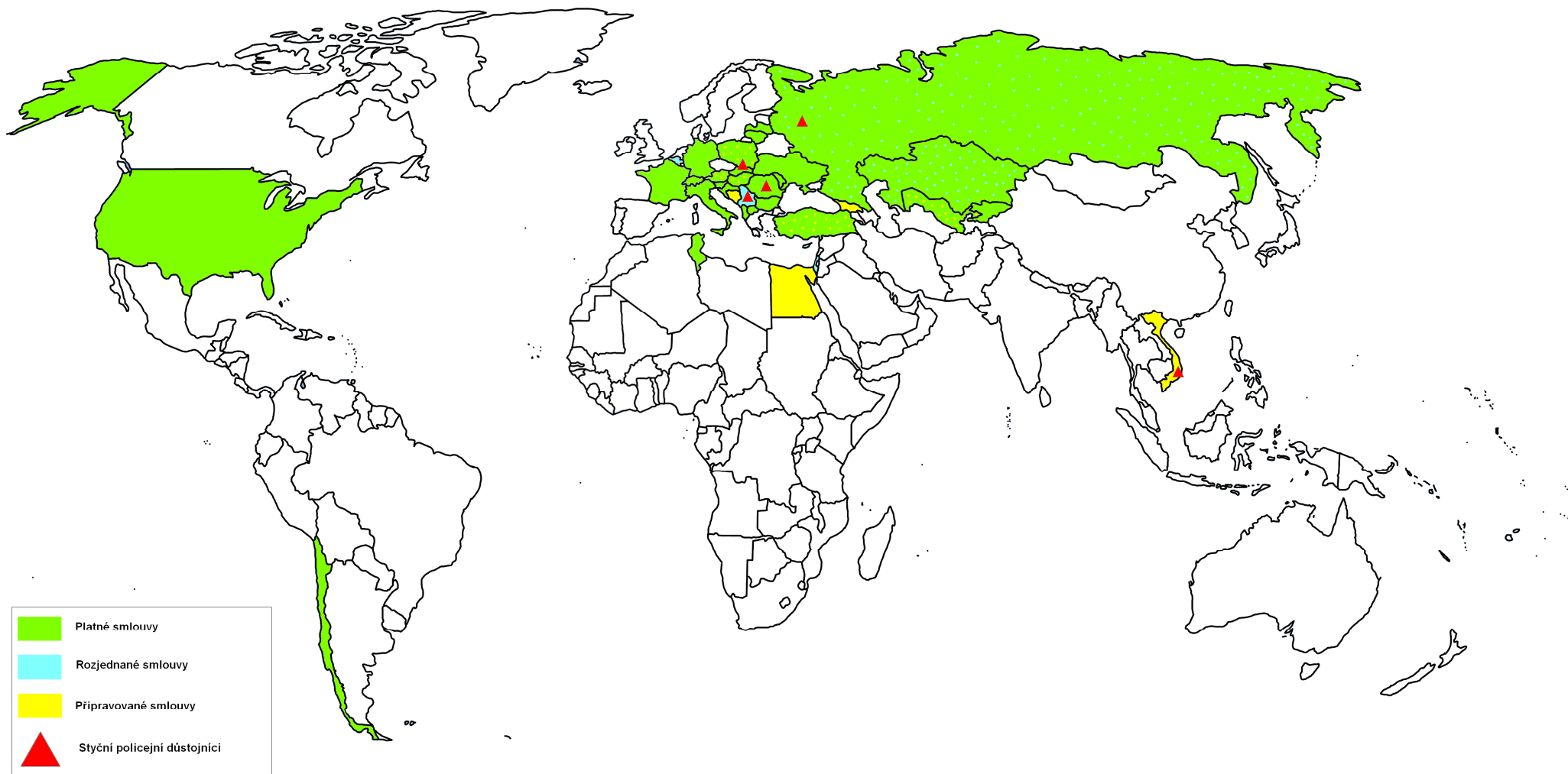
Z dlouhodobého hlediska se jako zásadní problém jeví dovoz zboží z ČLR na území ČR, přičemž u tohoto zboží dochází ke značnému obcházení daňové povinnosti. Výsledkem tohoto se na území ČR dostává zboží nevyčíslitelné hodnoty, ze kterého nebyly odvedeny příslušné daně nebo tyto daně nebyly odvedeny ve správné výši, což způsobuje masivní odliv kapitálu z národní ekonomiky. Škody takto působené dosahují dle odhadů ÚOKFK desítek, až set miliard CZK. Čínské orgány přitom nepřikládají českým žádostem o poskytnutí informací náležitou důležitost, což má v ČR vážné negativní následky na boj s organizovaným zločinem.

Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014

Materiál navrhuje, vzhledem k dřívějším neúspěšným pokusům ze strany P ČR o navázání kontaktů s orgány ČLR, aby byla spolupráce navázána zapojením vyšší politické instance, a to nejlépe prostřednictvím hned několika vedoucích vládních resortů (vnitřní a financí, případně také průmyslu a obchodu). V návaznosti na tato doporučení byla do návrhu zahraničních cest ministra vnitra v listopadu roku 2010 zahrnuta cesta do ČLR, která ovšem nebyla dosud uskutečněna.

Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014

Mapa 1: Bilaterální smlouvy ČR v oblasti policejní spolupráce či v oblasti boje proti organizovanému zločinu, včetně umístění styčných důstojníků na ZÚ ČR v zahraničí (k 30. 6. 2011)

3. VYHODNOCENÍ KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU NA OBDOBÍ LET 2008-2011

Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2008-2011 byla schválena vládním usnesením č. 64 ze dne 23. ledna 2008. Dne **6. dubna 2009 byla vládním usnesením č. 417 vzata na vědomí Informace o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce na období let 2008-2011** a ministři vnitra uloženi úkol předložit vládě do 30. června 2011 aktualizovanou koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014.

Od roku 2009 zaznamenala ČR v oblasti nástrojů boje proti organizovanému zločinu podstatný vývoj, ovšem ne vždy ku prospěchu věci. **Pozitivně lze hodnotit předložení věcného záměru zákona na zavedení odpovědnosti právnických osob za protiprávní jednání, k jejichž postihu zavazují mezinárodní úmluvy týkající se boje proti organizovanému zločinu, do právního řádu ČR.** Na základě výsledků analýzy, uložené k vypracování usnesením vlády č. 380 ze dne 30. března 2009 ministři vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti, uložila vláda vedoucímu resortu spravedlnosti připravit návrh zákona umožňujícího postih právnických osob za trestné činy, pod jejichž skutkové podstaty jsou protiprávní jednání podřaditelná, s tím, že sankce budou právnické osobě ukládány trestním soudem v trestním řízení. Příslušný návrh zákona byl schválen vládním usnesením č. 134 ze dne 23. února 2011 a po schválení Poslaneckou sněmovnou měl být účinný ode dne 1. ledna 2012. ČR tak bude moci po dlouhé době ratifikovat celou řadu mezinárodních úmluv (včetně UNTOC), ke kterým se zavázala podpisem, nebo přistoupit k nim.

Důležitý pokrok byl učiněn v oblasti boje proti autokriminalitě. V roce 2008 byla pod vedením Ministerstva vnitra založena Národní platforma subjektů zapojených do řešení problematiky odcizených vozidel, v rámci které bylo zřízeno několik pracovních skupin. V téže roce byl do organizační struktury ÚOOZ zařazen nový odbor zaměřený na krádeže motorových vozidel, který rovněž plní úkoly v rámci mezinárodní spolupráce jako Národní kontaktní bod pro autokriminalitu. Ministerstvo dopravy v rámci Schengenského informačního systému (SIS) zabezpečilo realizaci propojení registru silničních vozidel tak, aby odcizená vozidla vyhlášená v SIS nemohla být evidována v registru silničních vozidel v ČR. Pokud je lustrace vozidla nebo registračních dokladů nebo registračních značek pozitivní, je vyrozuměna P ČR.

Negativní byl naopak vývoj v oblasti boje proti daňové kriminalitě. Ačkoliv Koncepce na období let 2008 – 2011 uložila vedoucím resortů vnitra a spravedlnosti přijmout opatření umožňující efektivnější postih pachatelů této trestné činnosti, **nové znění prolamování daňové mlčenlivosti v daňovém řádu, účinném od 1. ledna**

2011, nezachovává nezprostředkovaný přístup specializovaných policejních složek pro tuto oblast. Tato možnost byla přitom určenými útvary P ČR hojně využívána a v boji proti vymezeným druhům kriminality je hodnocena jako nepostradatelná. Přístup orgánů činných v trestním řízení k údajům z daňového řízení je řešen v rámci Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 – 2012.

Nebyl adresován požadavek na zefektivnění systému zjišťování informací z finančního sektoru oprávněnými orgány. Usnesením vlády č. 222 ze dne 22. března 2010 bylo proto vedoucímu resortu financí uloženo mj. předložit vládě do 30. června 2011 technicko-ekonomickou studii proveditelnosti možných způsobů řešení zefektivnění systému zjišťování informací z finančního sektoru oprávněnými orgány včetně souvisejících dopadů, se zaměřením především na nutnost legislativních úprav a na čerpání prostředků ze státního rozpočtu ČR a porovnání provozních nákladů s úsporami na straně státních i soukromých subjektů. Cílem zadané studie proveditelnosti by mělo být zejména zjištění reálné možnosti vybudování tzv. centrálního registru účtů. To by měl být elektronicky dostupný registr, který by oprávněným orgánům umožňoval rychle a jednoduše zjistit, ve kterých úvěrových či finančních institucích má či měla konkrétní osoba jakýkoliv finanční produkt s tím, že konkrétní podrobné informace by si již oprávněný orgán vyžádal přímo od zjištěné instituce.

Nepodařilo se prosadit opatření umožňující účinnější postih majetku pachatelů trestné činnosti. Z tohoto důvodu je v předmětné koncepci znovu uložen úkol týkající se úpravy trestu propadnutí majetku, tak, aby bylo možné nechat propadnout část majetku pachatele ve větším počtu případů než podle stávající právní úpravy. Úkol je navíc pozměněn a rozšířen tak, aby koncepce ukládání sankcí zohledňovala potřebu odčerpávat výnosy z trestné činnosti systematicky. V souvislosti s tímto **nebyly dostatečně analyzovány možné úpravy povinnosti prokazovat původ majetku.** Prokazování původu majetku je související otázkou řešící situace, kdy orgány činné v trestním řízení nejsou schopny účinně důkazně podložit, že majetek obviněného, který dohledaly, je výnosem z trestné činnosti, zároveň však obviněný nedokáže rozumně objasnit jeho legální původ. Tuto povinnost mu v rámci trestního řízení, kdy důkazní břemeno leží na orgánech státu, nelze uložit. Dlouhodobě se však zkoumají možnosti využití institutu bezdůvodného obohacení, zkoumají se pravomoci správců daně a jejich možné spolupráce s P ČR (předávání poznatků, zřizování společných týmů), zahraniční modely (např. slovenská úprava, která pracuje s možností uložit povinnost prokázat původ majetku a následnou občanskoprávní konfiskaci při jejím nesplnění). **Nejnověji je tato problematika řešena v rámci Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 – 2012, kde je pod bodem 4.4 vedoucímu resortu financí uloženo zpracovat analýzu možností odčerpávání nelegitimního majetku mimotrestními prostředky.**

4. OPATŘENÍ K BOJI PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU DO ROKU 2014

4.1 Základní principy boje proti organizovanému zločinu do roku 2014

Boj proti organizovanému zločinu neměl dosud v ČR z hlediska politického programu dostatečně prioritní postavení. Svědčí o tom roztržitost přístupů k boji proti činnosti zločineckých skupin, absence fungujících mechanismů spolupráce a výměny informací mezi orgány činnými v trestním řízení a nedostatečný výhled budoucího vývoje působení organizovaného zločinu na území ČR, který by umožnil stanovit jasné priority.

☞ **Organizovaný zločin je komplexním a komplikovaným fenoménem představujícím závažnou hrozbu pro vnitřní bezpečnost ČR a vyžaduje si integrovaný a souhrnný přístup napříč problematikami.**

Proto se v rámci boje proti organizovanému zločinu doporučuje přihlížet k opatřením a prognózám obsaženým v souvisejících dokumentech, prostřednictvím kterých je řešena celá řada opatření vedoucích k eliminaci činnosti zločineckých skupin. Jedná se především o níže vyjmenované vládní materiály a úkoly v nich zmíněné.

- **Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012¹¹, schválená usnesením vlády č. 1 ze dne 5. ledna 2011**
 - Zpřesnění institutu spolupracujícího obviněného (úkol 3.1), *termín: 30. června 2011*
 - Přístup orgánů činných v trestním řízení k údajům z daňového řízení (úkol 3.3), *termín: 30 duben 2011*
 - Posílení restitativní funkce trestního řízení včetně odčerpání výnosů (úkol 3.8), *termín: 30. červen 2011, poté průběžně*
 - Zefektivnění systému získávání informací orgány činnými v trestním řízení od finančních institucí (3.11), *termín: 30. červen 2011*
 - Zavedení systému celoživotního vzdělávání příslušníků P ČR v oblasti boje proti korupci a zajišťování výnosů z trestné činnosti (úkol 3.13), *termín: 30. červen 2011*
 - Analýza možností odčerpávat majetek pocházející z nelegitimních zdrojů mimotrestními prostředky (úkol 4.4), *termín: 30. června 2011*

¹¹ Jedná se zejména o úkoly v kapitole 3 (Orgány činné v trestním řízení – Policie ČR) a v kapitole 4 (Orgány činné v trestním řízení – státní zastupitelství a soudy).

- Zřizování specializovaných soudních senátů a specializovaných útvarů státního zastupitelství zejména v oblasti boje proti korupci a závažné finanční kriminalitě (úkol 4.6), *termín: 30. září 2011*
- **Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, schválená usnesením vlády č. 340 ze dne 10. května 2010**
 - Zrychlit legislativní proces zařazování nových látek na seznam kontrolovaných látek (novela zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách) (úkol 11.1.), *termín: prosinec 2011*
 - Omezit dostupnost látek sloužících pro nelegální výrobu pervitinu, zejména léků s obsahem pseudoefedrinu a červeného fosforu (úkol 11.6.), *termín: leden 2012 a dále průběžně*
 - Stanovit opatření k omezení prodeje komponentů k indoor pěstování marihuany (úkol 11.8.), *termín: leden 2012*
 - Zvýšit efektivitu skupin Mobilního dohledu Celní správy při odhalování nelegální přepravy legálních a nelegálních drog (úkol 10.2.), *termín: prosinec 2012*
 - Pokračovat v provádění důkladných celních kontrol dovozu zboží na základě využití informací z mezinárodního systému NCTS (New Computerised Transit System) (úkol 10.3.), *termín: prosinec 2012*

Dále je vhodné přihlížet k následujícím dokumentům:

- **Národní strategie boje proti obchodování s lidmi** pro období let 2008 až 2011, schválená usnesením vlády č. 67 ze dne 23. ledna 2008
- **Národní strategie boje proti terorismu** na období let 2011 až 2012, schválená usnesením vlády č. 221 ze dne 22. března 2010
- Informace o plnění opatření vyplývajících z materiálu **Problematika objasňování krádeží motorových vozidel v České republice**, schválená usnesením vlády v roce 2008, včetně nového harmonogramu opatření
- **Koncepce rozvoje na úseku vyhledávání a odčerpávání výnosů z trestné činnosti a posílení restitutivního přístupu Policie ČR k poškozenému včetně návrhu na opatření pro resort**, schválená na poradě ministra vnitra dne 18. listopadu 2010

V neposlední řadě je třeba vycházet z pravidelných materiálů, jakými jsou **Zpráva o bezpečnostní situaci na území ČR, výroční zprávy** specializovaných útvarů P ČR zpravodajských služeb a zprávy mezinárodních organizací, jakými jsou např. **Vyhodnocení rizik organizovaného zločinu (OCTA)** a **Vyhodnocení rizik nadnárodního organizovaného zločinu (TOCTA)**.

Úspěšné zakročení proti organizovanému zločinu má vysoký potenciál odbřemenit ČR od celé řady problémů, včetně finančních. Rozsáhlá hospodářská kriminalita, obchod s drogami, obchod s lidmi a autokriminalita přináší zločineckým skupinám působícím na území ČR nepředstavitelné zisky, přičemž způsobuje masivní odliv kapitálu z národní ekonomiky. Uvěznění jednotlivých zločinců má přitom minimální účinek, pokud není doprovázeno efektivním odčerpáním jejich nelegálních výnosů.

☞ **Síla organizovaných zločineckých skupin spočívá v jejich obrovském majetku, pročež je záhodno ukotvit boj proti organizovanému zločinu na území ČR v prevenci legalizace a efektivním odčerpávání výnosů z trestné činnosti.**

Za tímto účelem byla na poradě ministra vnitra schválena dne 18. listopadu 2010 Koncepce rozvoje na úseku vyhledávání a odčerpávání výnosů z trestné činnosti a posílení restitutivního přístupu Policie ČR k poškozenému včetně návrhu na opatření pro resort.

☞ **Vzhledem ke stále rostoucí komplexitě organizovaného zločinu je nutné zefektivnit nástroje orgánů činných v trestním řízení tak, aby umožňovaly včasné odhalování a řádný postih činnosti zločineckých skupin.**

Kromě škály operativně pátracích prostředků je klíčovým nástrojem spolupráce orgánů činných v trestním řízení s kontrolními orgány. Celní správa, finanční úřady, Česká obchodní inspekce, Inspekce životního prostředí a další orgány mohou disponovat informacemi, které usnadní rozkrývání činností zločineckých skupin. Je proto vhodné podporovat vytváření mechanismů pro včasnou výměnu informací mezi těmito orgány a jejich společné postupy.

V rámci příprav budoucích opatření boje proti organizovanému zločinu je rovněž třeba brát v potaz vývoj organizovaného zločinu. Zločinecké skupiny neustále hledají nové trhy a přebírají nové činnosti, zároveň se jejich struktura přizpůsobuje novým podmínkám a metody páchání trestné činnosti se odvíjí od dostupných technologií.

☞ **Zločinecké skupiny se primárně živí poptávkou po nelegálním nebo cenově výhodnějším zboží či službách. V rámci odhadů vývoje činností zločineckých skupin na území ČR je třeba sledovat trendy v této oblasti tak, aby bylo možné včas přijmout preventivní opatření k zamezení rozmachu nových forem organizovaného zločinu.**

4.2 Monitoring organizovaného zločinu na území ČR

Úkol č. 1	Vypracovat vyhodnocení situace organizovaného zločinu na území ČR
Gestor	MV
Termín	30. 6. 2012
Indikátor plnění	Předložit materiál ministroví vnitra
Cíl	Iniciovat zpracovávání pravidelného (ročního) vyhodnocení situace v oblasti organizovaného zločinu na území ČR
Finanční náklady	Žádné

Organizovaný zločin je neustále se vyvíjejícím fenoménem. Výsledkem rozvoje moderních technologií, otevíráním nových trhů, ale také společensko-kulturními a politickými změnami se činnosti i nástroje zločineckých skupin kontinuálně vyvíjí. Organizovaný zločin na území ČR se přitom vyznačuje svými specifickými rysy, které nejsou vždy zhodnoceny v mezinárodních či evropských dokumentech (OCTA, TOCTA). Výroční zprávy specializovaných útvarů P ČR a zpravodajských služeb přitom nenabízejí dostatečný časový výhled a neadresují možné budoucí hrozby.

Vyhodnocení by se proto mělo zaměřit na analýzu nových trendů a budoucích hrozeb organizovaného zločinu na území ČR, a to se střednědobým výhledem tak, aby bylo možné na jeho základě formulovat budoucí opatření v rámci koncepčních vládních materiálů. Mělo by rovněž dokumentovat změny v činnosti zločineckých skupin (nárůst či pokles specifických trestných činností) a vysvětlovat příčiny těchto změn. Dále by mělo vyhodnocovat vybavenost P ČR čelit budoucím hrozbám a navrhnout prioritní oblasti zaměření boje proti organizovanému zločinu či doporučení konkrétních opatření.

Výsledný materiál by měl sloužit jednak orgánům činným v trestním řízení jako vodítko vyvíjejících se forem organizovaného zločinu, jednak příslušným resortům jako podklad pro formulaci budoucích opatření boje proti němu. Součástí procesu vypracovávání vyhodnocení by měla být jednání meziresortní koordinační skupiny pro organizovaný zločin svolávané Ministerstvem vnitra.

4.3 Rozvoj zahraniční spolupráce

4.3.1 Multilaterální spolupráce

Pro ČR je v rámci mnohostranné spolupráce nejdůležitější zapojení do EU, včetně Europolu, SIS a dalších mechanismů spolupráce. Existují sice další platformy (zejm. OSN, Rada Evropy, OBSE, Salzburské fórum, V4, Interpol), ale EU se vyznačuje daleko větší dynamikou práce, sdružuje většinu nejvýznamnějších partnerů ČR

a sama o sobě představuje významný hlas v širších mezinárodních fórech. ČR se aktivně účastní práce všech těles Rady EU, která koncepčně řeší policejní spolupráci, implementují náročné mechanismy výměny informací nebo připravují trestněprávní předpisy.

Úkol č. 2	Zapojit policejní experty do těch aktivit EU, které z hlediska ČR představují největší potenciální přínos pro praktickou policejní práci a spolupráci při potírání organizovaného zločinu (včetně vytvoření odůvodněného seznamu aktivit a odpovědných účastníků za ČR)
Gestor	MV
Spolugestor	MS, MF
Termín	31. 12. 2012
Indikátor plnění	Posílení výměny relevantních, zejména praktických informací a zkušeností s evropskými partnery, pravidelné kontakty
Cíl	Hledání osvědčených postupů a identifikace potenciálních rizik při potírání zločineckých skupin v ČR
Finanční náklady	Především v souvislosti s výjezdy zástupců ČR do zahraničí, případně i s přijetím evropských účastníků v ČR (doprava, ubytování, pohoštění, diety)

Nedostatečně rozvinutým rozměrem současné práce ČR v EU je proaktivní získávání a výměna praktických policejních zkušeností. Po ustavení Výboru pro vnitřní bezpečnost (COSI) dostaly přitom členské státy další příležitost hledat řešení závažných hrozeb vlastní iniciativní spoluprací. ČR se přesto doposud, s výjimkou projektů COSPOLu, do žádné konkrétní iniciativy nezapojila, přestože náklady jsou v zásadě nízké (krátké zahraniční cesty atd.). Ostatní členské státy přitom již řeší podobné problémy, před kterými stojí ČR. Namátkou lze uvést návrh UK a NL na rozpracování metod spolupráce se správními orgány při získávání vědomostí o organizovaném zločinu, nebo projekty týkající se odhalování užití padělaných nebo pozměněných dokladů nebo jejich paděláních či pozměnění. Tyto prakticky orientované aktivity¹² představují nejen způsob, jak ovlivnit politiku EU, ale také příležitost poučit se zejména od členských států, které se vedení daného projektu samy ujaly. Nad těmito aktivitami stojí strategické plánování¹³ v rámci Politického cyklu, které bude směřovat koncepční činnost celé EU v této oblasti.

¹² viz zejm. dokumenty DS 1487/4/10 o 29 opatřeních na upevnění ochrany vnější hranice a boj proti nelegální imigraci, DS 1488/3/10 o projektech COSI, nebo Evropský drogový pakt 12248/09.

¹³ viz např. dokument DS 1316/1/11, který hledá důležité hráče, kteří by identifikovali strategické cíle EU.

4.3.2 Bilaterální spolupráce

Prosazování zájmů ČR ve vztahu k zahraniční spolupráci v oblasti boje proti organizovanému zločinu si zasluhuje cílenějšího a systematictějšího přístupu. Mezi prioritní oblasti spolupráce, na které by se ČR měla v budoucnu zaměřit, lze zahrnout kromě regionu západního Balkánu také Kavkaz, východní Asii a severozápadní Afriku.

4.3.2.1 Západní Balkán

Západobalkánské zločinecké skupiny patří na území ČR k nejlépe etablovaným a nejvíce aktivním, přičemž vzhledem k jejich vnitřní organizaci (na základě klanové sounáležitosti) jsou velice těžko infiltrovatelné. V oblasti prosazování spolupráce v boje proti organizovanému zločinu by ČR měla těžit především ze svého dlouhodobého působení v zemích tohoto regionu a z již existujících kvalitních vazeb (diplomatických i policejních) s jejich orgány prosazujícími právo.

Úkol č. 3	Vypracovat program dlouhodobé spolupráce se státy západního Balkánu v oblasti boje proti organizovanému zločinu
Gestor	MV
Termín	31. 3. 2013
Indikátor plnění	Předložit materiál ministru vnitra
Cíl	Strategicky uchopit spolupráci s regionem, naplánovat budoucí činnosti, včetně kalkulace nákladů na jejich provedení
Finanční náklady	Žádné

Současný stav si žádá prohloubení formou užší spolupráce mezi policejními složkami ČR a států západního Balkánu, která dosud postrádala cílené pojetí formou dlouhodobého programu podporovaného vyhovujícím finančním krytím. Program spolupráce by měl s výhledem na 2 – 4 roky formulovat konkrétní opatření vedoucí k prohlubování spolupráce a profesionálních vazeb mezi policejními orgány ČR a států západního Balkánu. Součástí programu by mělo být stanovení hlavních cílů v oblasti spolupráce s policejními složkami v jednotlivých zemích západního Balkánu a harmonogram činností, včetně vyčíslení potřebných finančních nákladů na jednotlivé činnosti.¹⁴

¹⁴ K tomuto účelu lze využít doporučení obsažených v dokumentu vypracovaném odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra v roce 2011 k problematice bezpečnostních systémů zemí západního Balkánu.

Úkol č. 4	Dokončit proces sjednávání smluv o policejní spolupráci s Bosnou a Hercegovinou (vzhledem k současné vnitropolitické situaci se bude nejspíše jednat o dlouhodobý cíl) a s Černou Horou
Gestor	MV
Termín	Průběžně dle připravenosti zahraničních partnerů
Indikátor plnění	Podpis a vstup v platnost smlouvy o policejní spolupráci
Cíl	Posílení výměny relevantních, zejména praktických informací a zkušeností, pravidelné kontakty
Finanční náklady	Především v souvislosti s výjezdy zástupců ČR do zahraničí, případně i s přijetím partnerů v ČR (doprava, ubytování, pohoštění, diety)

4.3.2.2 Státy bývalého SSSR

Na území ČR jsou dlouhodobě a intenzivně aktivní zločinecké skupiny ukrajinské a ruské (potažmo ruskojazyčné), přičemž činnost ruských zločineckých skupin je v posledních letech méně viditelná z důvodu narůstající latence a splynutí s legální sférou. ČR má s oběma státy (Ruskem a Ukrajinou) platné smlouvy o policejní spolupráci a využívá služeb styčného důstojníka při ZÚ v Moskvě. Přes existující solidní základ policejní spolupráce s těmito dvěma zeměmi je potřeba policejní vztahy s nimi dále podporovat a rozvíjet.

Na intenzitě nabývají aktivity zločineckých skupin především z kavkazské oblasti (především z Gruzie a z Arménie), které patří v rámci ruskojazyčných zločineckých skupin k těm nejvlivnějším. Území ČR tyto skupiny využívají především pro budování legálních podnikatelských struktur, které jsou využívány k legalizaci výnosů pocházejících z trestné činnosti, která je většinou, ale nikoliv výhradně, páchána mimo území ČR.

Úkol č. 5	Zahájit proces sjednávání smluv o policejní spolupráci s Gruzii a s Arménií se specifikací klíčových oblastí spolupráce
Gestor	MV
Termín	Průběžně dle připravenosti zahraničních partnerů
Indikátor plnění	Zahájení jednání o textu smlouvy o policejní spolupráci
Cíl	Podpis a vstup v platnost smlouvy o policejní spolupráci za účelem posílení výměny relevantních, zejména praktických informací a zkušeností, pravidelné kontakty
Finanční náklady	Především v souvislosti s výjezdy zástupců ČR do zahraničí, případně i s přijetím partnerů v ČR (doprava, ubytování, pohoštění, diety)

4.3.2.3 Severozápadní Afrika

Nigerijské zločinecké skupiny jsou jednoznačně nejrychleji se rozvíjejícími skupinami na území ČR. Zabývají se širokou škálou činností a aktivně spolupracují s dalšími skupinami, přičemž využívají také vlastních (a vlivných) diaspor v ostatních zemích EU. Jelikož lze předpokládat, že tento trend se bude nadále rozvíjet, měla by ČR usilovat o navázání cílené expertní spolupráce s nigerijskými policejními orgány.

Úkol č. 6	Vypracovat plán policejní spolupráce s Nigérií
Gestor	MV
Termín	30. 9. 2013
Indikátor plnění	Předložit materiál ministroví vnitra
Cíl	Hledání osvědčených postupů a identifikace potenciálních rizik při potírání zločineckých skupin v ČR
Finanční náklady	Žádné

4.3.2.4 Východní Asie

Vietnamští občané tvoří třetí nejpočetnější skupinu na území ČR a vietnamské zločinecké skupiny zde tvoří solidně etablovanou a mocnou entitu, která svou činností postihuje především národní ekonomiku (především prostřednictvím masivního odlivu kapitálu skrze daňové úniky), ale která rovněž jeví znaky rozvoje směrem k násilné trestné činnosti.¹⁵

Úkol č. 7	Sjednat smlouvu o policejní spolupráci s Vietnamem, a to se zvláštním důrazem na nelegální migraci, padělání zboží a porušování duševního vlastnictví, praní peněz a daňovou kriminalitu
Gestor	MV
Termín	Průběžně dle připravenosti zahraničních partnerů
Indikátor plnění	Podpis a vstup v platnost smlouvy o policejní spolupráci
Cíl	Posílení výměny relevantních, zejména praktických informací a zkušeností, pravidelné kontakty
Finanční náklady	Především v souvislosti s výjezdy zástupců ČR do zahraničí, případně i s přijetím evropských účastníků v ČR (doprava, ubytování, pohoštění, diety)

Klíčovým partnerem v boji proti vietnamskému organizovanému zločinu na území ČR je Čína. Odtud se dováží většina zboží, se kterým na území ČR Vietnamci obchodují

¹⁵ Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra vypracoval v roce 2010 analýzu Vietnamský organizovaný zločin na území ČR, která mapuje činnosti vietnamských zločineckých skupin v ČR a navrhuje opatření určená k jejich prevenci a potlačování.

a tamní úřady také disponují informacemi nezbytnými pro potírání činnosti vietnamských zločineckých skupin. Čínské orgány přitom nepřikládají českým žádostem o poskytnutí informací náležitou důležitost, což má v ČR vážné negativní následky na boj s organizovaným zločinem. Proto je nutné vyslat Číně jasný signál o **vůli** spolupracovat, navázat s čínskými úřady potřebné kontakty a zavést vhodné komunikační kanály k budoucí spolupráci.

Úkol č. 8	Navázat kontakt s čínskými úřady prostřednictvím setkání na ministerské úrovni (za ČR ministr vnitra a ministr financí, popřípadě také policejní prezident a generální ředitel generálního ředitelství cel), a to za účelem otevření cesty další spolupráci na expertní úrovni
Gestor	MV ve spolupráci s MF
Termín	31. 12. 2013
Indikátor plnění	Setkání partnerů ČR a ČLR na ministerské úrovni
Cíl	Otevřít cestu navázání fungující komunikace mezi policejními orgány ČR a ČLR
Finanční náklady	Především v souvislosti s výjezdy zástupců ČR do zahraničí a/nebo s přijetím zahraničních partnerů v ČR (doprava, ubytování, pohoštění, diety)

4.4 Posílení vnitrostátní spolupráce

4.4.1 Společné vyšetřovací týmy

Zcela klíčovým nástrojem odhalování organizovaného zločinu je spolupráce orgánů činných v trestním řízení s ostatními kontrolními orgány. Rostoucí komplexita organizovaného zločinu (zapojení jedné zločinecké skupiny do více nelegálních činností, obcházení zákonů spíše než jejich porušování a s tím zvýšená latence) si vyžaduje bezproblémově fungující komunikaci mezi P ČR, CS, finančními úřady a dalšími orgány, které by mohly mít přístup k informacím umožňujícím rozkrývání činností zločineckých skupin. ČR přitom dosud chybí vhodné mechanismy umožňující efektivní spolupráci zmíněných orgánů.

Úkol č. 9	Vypracovat a implementovat metodiku fungování společných vyšetřovacích týmů v oblasti zjišťování organizované kriminality
Gestor	MV
Spolugestor	MF, MŽP, MPO
Termín	30. 6. 2012 (1. fáze) a 31. 12. 2012 (2. fáze)
Indikátor plnění	Zřízení fungujících komunikačních kanálů a včasná výměna informací, zřízení společných vyšetřovacích týmů zaměřených na konkrétní činnosti zločineckých skupin
Cíl	Efektivněji odhalovat komplexní případy organizované kriminality
Finanční náklady	Žádné

Metodika fungování společných vyšetřovacích týmů by měla být vypracována a implementována tak, aby byla zajištěna spolupráce P ČR a orgánů, jejichž působnost se dotýká oblastí, ve kterých jsou aktivní zločinecké skupiny. Spolupráce těchto orgánů by měla spočívat na včasné a efektivní výměně informací a na fungování společných vyšetřovacích týmů zaměřených na specifické problematiky zmíněné v kapitole 2.

Je potřeba zaměřit se na vytvoření společných vyšetřovacích týmů v oblasti **hospodářské kriminality, praní špinavých peněz a legalizace výnosů z trestné činnosti** (spolupráce s Finančním analytickým úřadem a správcí daně, také viz níže), **pašování a nelegální výroby a obchodu** (spolupráce s CS a Českou obchodní inspekcí) a **poškození životního prostředí** (spolupráce s Inspekcí životního prostředí), případně v dalších oblastech.¹⁶

Za předpokladu novelizace ustanovení o daňové mlčenlivosti vůči P ČR by bylo vhodné provést úkol ve dvou fázích:

- 1) vypracovat metodiku fungování společných vyšetřovacích týmů v oblasti zjišťování organizované kriminality (do 30. 6. 2012) a
- 2) Implementovat metodiku vypracovanou pod bodem 1) (do 31. 12. 2012)

Tento úkol úzce souvisí s úkolem č. 11 – zřízení společného týmů P ČR a správců daně pro odhalování a rozkrývání určeného druhu daňové kriminality a jeho realizace je nezbytnou podmínkou pro úspěšnou a efektivní realizaci úkolu č. 11.

¹⁶ Vznik společného vyšetřovacího týmu je podmíněn prolomením mlčenlivosti upravené v ustanovení § 52 a násl. Zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů. Lze předpokládat, že s účinností od 1. 1. 2012 dojde opětovně k prolomení mlčenlivosti vůči specializovaným složkám P ČR tak, jako tomu bylo v zákoně č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění do 31. 12. 2010.

4.4.2 Spolupráce mezi P ČR a správci daně

Úkol č. 10	Zefektivnit využívání oprávnění správců daně a P ČR v trestním řízení díky předávání poznatků mezi oběma složkami
Gestor	MV ve spolupráci s MF
Termín	Průběžně po 31. 12. 2012
Indikátor plnění	Pravidelná výměna informací a konzultace postupů
Cíl	Zefektivnění využití oprávnění pro výběr daní a s tím související potírání organizovaného zločinu
Finanční náklady	Žádné

Správci daně často nedbale reagují na podněty P ČR týkající se podezření na daňové delikty, které nejsou ze strany P ČR vyhodnoceny jako trestné činy a často nekvalitně vyhodnocují kontrolní poznatky z hlediska jejich trestní kvalifikace. Na druhou stranu P ČR často správcům daně předává své poznatky ve velmi vulgární formě, která je pro správce daně zcela nevyužitelná. Nezřídka dochází také k situacím, kdy P ČR, z důvodu neznalosti procesních předpisů správce daně, předává podněty vztahující se k obdobím, za které již správce daně nemůže daň stanovit nebo které nesplňují požadavky stanovené zákonem.

Pravidelná výměna informací a konzultace postupů mezi oběma složkami může přinést zásadní posun ve využití oprávnění pro výběr daní na straně jedné a pro potírání organizovaného zločinu na straně druhé.

Úkol č. 11	Zavést společný tým P ČR a správců daně pro odhalování a rozkrývání určeného druhu daňové kriminality – pilotní projekt
Gestor	MV ve spolupráci s MF
Termín	31. 12. 2013
Indikátor plnění	Systematické rozpracovávání kauz daňových úniků zločineckých skupin a účinný systém sdílení informací mezi P ČR a správci daně
Cíl	Rychlejší a důslednější odhalování daňových úniků a s tím související potírání organizovaného zločinu
Finanční náklady	Žádné

Daňové úniky jsou jedním z nejpálčivějších problémů v ČR, který má devastující následky na národní ekonomiku. Zřízením společného týmu, který by byl umístěn na jednom pracovišti a mohl by v dostatečně dlouhém období systematicky rozpracovávat kauzy daňových úniků zločineckých skupin, by bylo využito kompetencí jak policejního orgánu podle trestního řádu a zákona o P ČR, tak

kontrolních a jiných oprávnění správců daně. V souladu se zákonem by mohl být nastaven účinný systém předávání a sdílení informací mezi oběma složkami. Fungování společného týmu by mělo být průběžně vyhodnocováno a příklady dobré praxe rozšiřovány.

4.4.3 Spolupráce P ČR se zpravodajskými službami

S ohledem na skutečnosti popsané v první části koncepce, je evidentní, že se stále uspokojivě nedaří minimalizovat aktivity organizovaného zločinu, přičemž prostor v němž operuje má jednoznačně rozpínající se charakter a v kontextu rozsáhle uplatňovaných korupčních mechanismů zasahuje již do samotných institucionálních pilířů demokratické společnosti. Je naprosto zásadní vyhodnotit, zda stávající mechanismy spolupráce a výměny informací orgánů veřejné správy jsou v boji proti této nadmíru závažné organizované trestné činnosti maximálně využívány.

Úkol č. 12	Vypracovat vyhodnocení spolupráce mezi Policií ČR a zpravodajskými službami v oblasti výměny informací o působení organizovaného zločinu na území ČR.
Gestor	MV
Spolugestoři	VZ, BIS, ÚZSI
Termín	30. 3. 2012
Indikátor plnění	Zpracování vyhodnocení a jeho projednání ve Výboru pro zpravodajskou činnost Bezpečnostní rady státu.
Cíl	Zkvalitnění systému vzájemné spolupráce a výměny informací mezi zainteresovanými organizacemi a s tím související zvýšení akceschopnosti orgánů činných v trestním řízení v postupu proti organizovanému zločinu.
Finanční náklady	Žádné

Vyhodnocení bude obsahovat zejména analýzu jak stávajících schopností příslušných orgánů (jejich praktického využití, rozsahu a možností), tak efektivity vzájemné spolupráce, včetně návrhu opatření, jejichž realizace povede k maximální možné míře ofenzivy vůči zločineckým strukturám. Z povahy věci je evidentní, že uložený úkol nebude možné považovat za splněný bez naprosto úzké součinnosti zpravodajských služeb a MV.

4.4.4 Spolupráce P ČR s akademickým sektorem

Ministerstvo vnitra usiluje o kontinuální spolupráci s akademickým sektorem a dlouhodobě udržuje vztahy s jeho představiteli. V minulosti spolupracovalo mj. také s Filosofickou fakultou Univerzity Karlovy a s Fakultou sociálních věd Masarykovy univerzity, pravidelně konzultuje zprávy vypracovávané Institutem pro kriminologii

Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014

a sociální prevence. Tento trend hodlá Ministerstvo vnitra udržovat také v budoucnu skrze podporu stávajících i nových forem spolupráce.

Úkol č. 13	Podporovat spolupráci s akademickým sektorem, nevládními organizacemi a státními útvary zabývajícími se bojem proti organizovanému zločinu
Gestor	MV
Termín	Průběžně
Indikátor plnění	Účast na aktivitách organizovaných zmíněnými institucemi, zapojování zástupců zmíněných institucí k aktivitám pořádaným MV (kde je to vhodné), předkládání podnětů zmíněným institucím k řešerši a jejich finanční podpora (kde je to možné a vhodné), udržování kontaktů s představiteli zmíněných institucí
Cíl	Výměna informací a získávání nových podnětů, především s ohledem na budoucí vývoj organizovaného zločinu
Finanční náklady	Žádné

4.5 Zajišťování výnosů z trestné činnosti

Úkol č. 14	Novelizovat legislativní úpravy správy zajištěného majetku, snížení její administrativní náročnosti, změnit financování správy a posílení možnosti prodeje takového majetku za účelem úspor
Gestor	MS ve spolupráci s MV
Termín	30. 6. 2014
Indikátor plnění	Předložit návrhy zákonů na schůzi vlády ČR
Cíl	Šetřit prostředky státu a motivovat orgány činné v trestním řízení odhalovat a postihovat trestnou činnost, včetně zajišťování výnosů z ní
Finanční náklady	Žádné

Vyšší důraz na vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti klade zvýšené nároky na čas a výkon kriminalistů, kteří jsou odváděni od svěřených úkolů a nuceni řešit administrativní obstrukce spojené se správou majetku. Je proto nutné změnit koncepci správy majetku zajištěného v trestním řízení, aby více odpovídal potřebám orgánů činných v trestním řízení, byl méně časově a administrativně náročný. Je třeba zvážit několik možností postupu od přenosu části odpovědnosti mimo sféru orgánů činných v trestním řízení po nové stanovení zákonných požadavků spojených se správou majetku. V této souvislosti je třeba výrazně podpořit prodej majetku, který ztrácí na hodnotě (např. v případě zajištěných aut a elektroniky).

4.6 Prohlubování specializace a zvyšování profesních kompetencí příslušníků P ČR ve vztahu k činnostem zločineckých skupin

V současné době disponuje efektivním systémem celoživotního vzdělávání v rámci P ČR kromě několika výjimek hlavně ÚOOZ. Povaha organizované trestné činnosti je však taková, že i příslušníci krajských útvarů P ČR by měli být schopni identifikovat organizovaný zločin a orientovat se ve složitých a často vysoce specializovaných problematikách. Odpovídající znalost sofistikovaných předmětů přitom valně většině příslušníků P ČR stále chybí. Je třeba zajistit, aby příslušníci P ČR byli dostatečně kompetentní především v oblasti hospodářské kriminality a počítačové a informační kriminality.

Úkol č. 15	Vypracovat a implementovat školní vzdělávací program pro specifické oblasti hospodářské kriminality
Gestor	MV
Spolugestoři	MF (GFŘ, GŘC)
Termín	31. 12. 2012 (vypracování programu), poté průběžně (implementace programu)
Indikátor plnění	Registrace a schválení školního vzdělávacího programu
Cíl	Zajistit schopnost příslušníků P ČR orientovat se mj. i v technicky náročných činnostech souvisejících s hospodářskou kriminalitou tak, aby byli schopni rozpoznat páchaní této trestné činnosti a podniknout vhodné kroky k jejímu postihu
Finanční náklady	Eventuelně související s ohodnocením osob zajišťujících náplň vzdělávacích činností

Školní vzdělávací program by měl zajistit odbornost vybraných příslušníků všech útvarů P ČR ve vztahu ke specifickým okruhům hospodářské kriminality. Jednotlivé kurzy by se měly věnovat především daňovému zákonu a formám daňové kriminality (krácení DPH, daní z příjmů a spotřebních daní) a rozboru konkrétních případů daňové kriminality (včetně vyhodnocení postupů P ČR a návrhů na případné zlepšení v budoucích obdobných případech).

Cílem školního vzdělávacího programu by měla být schopnost příslušníků P ČR jednak identifikovat sofistikovanou daňovou trestnou činnost (tj. páchanou způsobem nerozpoznatelným pro laika), jednak shromáždit vhodné důkazní materiály pro usvědčení pachatelů této trestné činnosti.

Úkol č. 16	Vypracovat program rozvoje schopností P ČR vyšetřovat počítačovou a informační kriminalitu
Gestor	MV
Termín	31. 12. 2011
Indikátor plnění	Předložit materiál ministrovi vnitra
Cíl	Definovat kroky rozvoje schopností P ČR vyšetřovat počítačovou a informační kriminalitu, včetně kalkulace finančních nákladů implementace programu
Finanční náklady	Žádné

Informační a komunikační technologie jsou stále důležitějším nástrojem organizovaných zločineckých skupin. Schopnosti P ČR vyšetřovat trestnou činnost ve virtuálním prostředí přitom zdaleka neodpovídají požadavkům.

Program rozvoje schopností P ČR vyšetřovat počítačovou a informační kriminalitu by měl navrhnout kroky k uskutečnění systémové a organizační změny v rámci P ČR tak, aby byla zajištěna existence centrálního pracoviště poskytujícího včasnou a kvalitní podporu všem útvarům P ČR v dané oblasti a plnění zároveň funkci centra analýzy kybernetických hrozeb. (Pracoviště bude možné zahrnout do již existujícího útvaru P ČR.) Kalkulace finančních nákladů nad limit rozpočtu P ČR by měla být součástí vypracovaného programu.

4.7 Ostatní

Úkol č. 17	Vypracovat analýzu o možnosti zaměstnávání osob s trvalým pobytem orgány prosazujícími právo
Gestor	MV
Termín	30. 6. 2013
Indikátor plnění	Předložit analýzu na poradě ministra vnitra
Cíl	Zjistit, za jakých podmínek by bylo možné zaměstnávat osoby s trvalým pobytem orgány prosazujícími právo, případně jaká opatření by bylo potřeba k dosažení tohoto stavu přijmout
Finanční náklady	Žádné

Současná legislativní úprava neumožňuje orgánům činným v trestním řízení zaměstnávat jiné osoby než ty, které jsou občany ČR. Z hlediska boje proti organizovanému zločinu ztěžuje tento stav významným způsobem odhalovat a dokumentovat činnost cizojazyčných skupin na území ČR. Příslušníci specializovaných útvarů P ČR mají často nedostatečné jazykové znalosti (především co se týče vzácných jazyků, různých nářečí a slangů), přičemž kvalitní překladatelské tlumočnické služby bývají pro některé jazyky nedostupné, pro jiné jazyky příliš drahé a v mnohých případech (práce v terénu) často nepoužitelné. Na území ČR přitom

působí celá řada cizojazyčných zločineckých skupin a tento trend bude v budoucnu spíše narůstat.

Lze se domnívat, že možnost zaměstnávání osob s trvalým pobytem, v rámci nezbytných bezpečnostních opatření, by mohlo vést jednak k zefektivnění práce specializovaných útvarů P ČR v odhalování a dokumentování činnosti cizojazyčných zločineckých skupin na území ČR, jednak k jisté úspoře prostředků vynakládaných na odborné překladatelské a tlumočnické služby.

Analýza by měla nejprve podrobněji vyhodnotit přínos zaměstnávání osob s trvalým pobytem orgány prosazujícími právo (např. jednodušší pronikání do nepřátelského prostředí, lepší komunikace s cizojazyčnými komunitami, jejichž příslušníci inklinují k organizovanému zločinu atp.). Dále by měla popsat, za jakých podmínek by bylo možné zaměstnávat osoby s trvalým pobytem orgány prosazujícími právo. V závěru by měla navrhnout opatření, která by bylo třeba přijmout k dosažení popsaného stavu, případně odůvodnit, proč dosažení tohoto stavu není žádoucí.

4.8 Finanční náklady spojené s realizací Koncepce

Vzhledem k současné ekonomické situaci je předmětná Koncepce navržena tak, aby její realizace nenavyšovala rozpočtový rámec jednotlivých gestorů. U těch úkolů, kde jsou uvedeny možné dodatečné náklady, se jedná o položky, které jsou již součástí rozpočtů jednotlivých gestorů (tj. zahraniční cesty či přijetí). U těch úkolů, kde je kalkulace finančních nákladů součástí zadání, se jedná o předběžné vyčíslení finančních nákladů, jejichž přidělení bude předmětem rozhodnutí vlády až v dalším rozpočtovém období.

4.9 Harmonogram úkolů

Tabulka 3: Harmonogram úkolů vyplývajících z Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014

Termín		Úkol		Gestor (Spolugestoři)
Rok	Měsíc			
2011	prosinec	16	Vypracovat program rozvoje schopností P ČR vyšetřovat počítačovou a informační kriminalitu	MV
2012	březen	12	Vypracovat vyhodnocení spolupráce mezi Policií ČR a zpravodajskými službami v oblasti výměny informací o působení organizovaného zločinu na území ČR.	MV (VZ, BIS, UZSI)
	červen	1	Vypracovat vyhodnocení situace organizovaného zločinu na území ČR	MV
		9	Vypracovat a implementovat metodiku fungování společných vyšetřovacích týmů v oblasti zjišťování organizované kriminality – vypracovat metodiku fungování společných vyšetřovacích týmů v oblasti zjišťování organizované kriminality (1. fáze)	MV (MF, MŽP a MPO)
	prosinec	2	Zapojit policejní experty do těch aktivit EU, které z hlediska ČR představují největší potenciální přínos pro praktickou policejní práci a spolupráci při potírání organizovaného zločinu (včetně vytvoření odůvodněného seznamu aktivit a odpovědných účastníků za ČR)	MV (MS a MF)
9		Vypracovat a implementovat metodiku fungování společných vyšetřovacích týmů v oblasti zjišťování organizované kriminality – implementace metodiky vypracované v 1. fázi úkolu (2. fáze)	MV (MF, MŽP a MPO)	

Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014

		15	Vypracovat a implementovat školní vzdělávací program pro specifické oblasti hospodářské kriminality	MV
2013	březen	3	Vypracovat program dlouhodobé spolupráce se státy západního Balkánu v oblasti boje proti organizovanému zločinu	MV
	červen	17	Vypracovat analýzu o možnosti zaměstnávání osob s trvalým pobytem orgány prosazujícími právo	MV
	září	6	Vypracovat plán policejní spolupráce s Nigérií	MV
	prosinec	8	Navázat kontakt s čínskými úřady prostřednictvím setkání na ministerské úrovni (za ČR ministr vnitra a ministr financí, popřípadě také policejní prezident a generální ředitel generálního ředitelství cel), a to za účelem otevření cesty další spolupráci na expertní úrovni	MV a MF
		11	Zavést společný tým P ČR a správců daně pro odhalování a rozkrývání určeného druhu daňové kriminality – pilotní projekt	MV a MF
		14	Novelizovat legislativní úpravy správy zajištěného majetku, snížení její administrativní náročnosti, změnit financování správy a posílení možnosti prodeje takového majetku za účelem úspor	MS a MV
průběžně		4	Dokončit proces sjednávání smluv o policejní spolupráci s Bosnou a Hercegovinou (vzhledem k současné vnitropolitické situaci se bude nejspíše jednat o dlouhodobý cíl), s Černou Horou a se Srbskem.	MV
		5	Zahájit proces sjednávání smluv o policejní spolupráci s Gruzíí a s Arménií se specifikací klíčových oblastí spolupráce	MV
		7	Sjednat smlouvu o policejní spolupráci s Vietnamem, a to se zvláštním důrazem na nelegální migraci, padělání zboží a porušování duševního vlastnictví, praní peněz a daňovou kriminalitu	MV

Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014

	10	Zefektivnit využívání oprávnění správců daně a P ČR v trestním řízení díky předávání poznatků mezi oběma složkami	MV a MF
	13	Podporovat spolupráci s akademickým sektorem, nevládními organizacemi a státními útvary zabývajícími se bojem proti organizovanému zločinu	MV

Seznam použitých zkratek

BIS	Bezpečnostní informační služba
CŘ	Celní ředitelství
CS	Celní správa ČR
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
GFR	Generální finanční ředitelství
GŘC	Generální ředitelství cel
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MV	Ministerstvo vnitra
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NBÚ	Národní bezpečnostní úřad
NPC	Národní protidrogová centrála SKPV
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
OCTA	<i>ang. Organised Crime Threat Assessment</i> (Vyhodnocení hrozeb organizovaného zločinu)
OOD	Oddělení operativní dokumentace GŘC
OPL	omamné a psychotropní látky
OSN	Organizace spojených národů
OZ	organizovaný zločin
PA	Policejní akademie
P ČR	Policie České republiky
SCP	Služba cizinecké policie
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SON	Skupina operativního nasazení GŘC
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
STP	Skupina technické podpory GŘC
TOCTA	<i>Transnational Organised Crime Threat Assessment</i> (Vyhodnocení hrozeb nadnárodního organizovaného zločinu)
ÚOKFK	Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV
ÚSČ	Útvar speciálních činností SKPV
ÚV	Úřad vlády
ÚZČ	Útvar speciálních činností SKPV
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
VZ	Vojenské zpravodajství
ZÚ	Zastupitelský úřad
ŽÚ	Živnostenský úřad